

ФОНД МІСЦЕВОЇ ДЕМОКРАТІЇ

МОНІТОРИНГ ВИКОНАННЯ

СТРАТЕГІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО (СТАЛОГО)
РОЗВИТКУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ХАРКІВ 2014

1. Дотримання процедур при формуванні та функціонування робочої групи

1.1. Яким актом утворено РГ, яким чином здійснювався відбір учасників?

21 вересня 2010, в ході прес-конференції заступник голови Харківської облдержадміністрації Юрій Сапронов заявив: «Сформована первинна робоча група, до складу якої увійшли чиновники облдержадміністрації, наукові співробітники, бізнесмени, виробничники з різних галузей. Ми закликаємо всіх зацікавлених осіб, з усіх верств суспільства, увійти до складу цієї робочої групи. Ми проводитимемо розширені круглі столи, дискусії, щоб громадськість внесла свої пропозиції в написання стратегії сталого розвитку регіону до 2020 року. Це своєрідний референдум, де ми з задоволенням вислухаємо ідеї, розглянемо бізнес-плани. Ми готові як до критики, так і до раціональних пропозицій моделі розвитку регіону», - підкреслив Юрій Сапронов.

Розпорядженням від 8 вересня 2010 року № 50 «Про затвердження персонального складу Харківського регіонального Комітету з економічних реформ» до робочої групи з розробки Стратегії сталого розвитку Харківської області увійшли особи, представлені в Дод. А [2].

1.2. Оцінити склад РГ в області відповідно до Методології (стор. 11, пункт 2). Включити у звіт склад РГ (вказати ПІБ, установу/організацію/підприємство, посаду кожного члена РГ).

Згідно до Методології [3, с. 11] команда розробників, в якості оперативного органу, що складається з 5 – 10 осіб, відіграє ключову технічну роль у підготовці стратегії і повинна в ідеалі отримати підтримку зовнішніх експертів. Склад команди повинен передбачати збалансовану участь регіональних партнерів з розвитку щодо кожного із стратегічних компонентів (економічний, соціальний, екологічний) з тим, щоб забезпечити міждисциплінарний підхід і взаєморозуміння. У команді повинні бути представлені обласна рада, обласна державна адміністрація та регіональні установи, а також державні і приватні компанії і неурядові організації.

Згідно самої стратегії [4] розробників налічувало 95 осіб (Дод. Б., табл. Б.1), що є набагато більше нормативного значення і ускладнює роботу з погодженням усіх елементів розробленої стратегії. Проте слід зазначити, що кісний склад учасників повністю відповідає вимогам та представлений виключно компетентними особами з різних галузей розвитку економіки.

1.3. Чи проводилися семінари-практикуми (або інші подібні заходи), спрямовані на покращення взаємодії та зміцнення спроможності РГ на початкових стадіях її функціонування?

Жодних згадувань про проведення таких заходів для покращення взаємодії та зміцнення спроможності робочої групи в ЗМІ не було.

1.4. Чи було розроблено узгоджений загальний план розробки СРР (наведіть перелік етапів, терміни розробки СРР і схему розподілу обов'язків між членами РГ відповідно до даного плану)?

Стратегія сталого розвитку Харківської області до 2020 року (далі – Стратегія) розроблена на виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 21.07.2006 № 1001 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року» та рішення сесії Харківської обласної ради від 15.09.2010 № 1803-V «Про Основи сталого

розвитку Харківської області до 2020 року». Стратегію затверджено рішенням сесії Харківської обласної ради від 23.12.2010 № 27-VI. Стратегія являється конкретним механізмом реалізації регіональної політики сталого розвитку Харківської області, вказує пріоритетні напрями розвитку по всім сферам діяльності, чіткі цілі та інструменти їх досягнення, визначає задачі по забезпеченню економічного зростання, підвищенню соціальних стандартів та практичні шляхи їх реалізації [2].

Етапи «Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року»[1]:

1. Основи розвитку області;
2. Створення концепції (детальна розробка по кожному напрямку).

Більш детально план та виконавців розробки Стратегії надано в Організаційному плані розгляду та затвердження «Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року» від 22.10.2010 (Дод. В. табл. В.1) [2]. В Протокольному рішенні за результатами установчої наради членів Робочої групи з підготовки проекту «Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року» від 22 жовтня 2010 року відзначено, що у засіданні взяли участь Голова обласної державної адміністрації, співголова Робочої групи М.М. Добкін; Голова обласної ради, співголова робочої групи С.І. Чернов; члени робочої групи. Результати наради представлені в Дод. Д

1.5. Яким чином було проведено мобілізацію регіональних зацікавлених сторін у розробці СРР? На скільки процес мобілізації відповідає Методології (стор. 11-13, пункт 3)? Опишіть кількісний та якісний склад визначених регіональних зацікавлених сторін.

Участь зацікавлених сторін регіону у процесі розробки стратегії є важливою. По-перше, участь різних зацікавлених сторін створює міжгалузевий підхід і забезпечує можливість розглянути кожне стратегічне питання з різних точок зору, що призводить до кращого розуміння умов розвитку і підвищення якості стратегії в цілому, а також її складових. По-друге, залучення відповідних зацікавлених сторін, таких, як влада та лідери громадської думки, збільшує довіру до процесу розробки стратегії. Ця участь мотивує інших до участі, а також робить внесок в розбудову атмосфери довіри в регіоні, особливо щодо стратегічного планування та управління процесами розвитку. По-третє, належна та своєчасна участь зацікавлених сторін у процесі підготовки регіональної стратегії створює почуття власності, необхідне для успішної реалізації стратегії на засадах партнерства. Це особливо актуально в умовах дефіциту розвиткових ресурсів на рівні багатьох регіонів і більшості територіальних громад України. Участь широкого кола зацікавлених сторін може допомогти мобілізувати широкий спектр ресурсів, якими вони володіють – матеріальних, інтелектуальних, інформаційних тощо [5].

Регіональні зацікавлені сторони (організації, установи, НУО і тп.) запрошуються до участі в реалізації стратегії і отримують завдання в тих сферах, де вони можуть зробити максимальний внесок. До процесу стратегічного планування було залучено керівництво Харківської обласної державної адміністрації, обласної ради, Харківської міської ради, представників науки, громадських організацій, підприємницьких структур та всіх зацікавлених громадян, які мали бажання обговорити проект Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року та мали конструктивні пропозиції до нього [1].

На жаль, у Стратегії сталого розвитку Харківської області у повній мірі не висвітлюються регіональні партнери, які можуть приймати участь у розробці проектів. Основним напрямом реалізації проектів у рамках регіональних цільових програм є державне-приватне партнерство. Прикладом такого партнерства у Харківському регіоні є співпраця приватного бізнесу з Державною установою «Інститутом медичної радіології ім. С. П. Григор'єва Академії медичних наук України», «Інститутом терапії ім. Л. Т. Малої Академії медичних наук» та приватних інвесторів або реконструкція стадіону

«Металіст» та міжнародного аеропорту, лікувально-оздоровчим центром СТГО «Південна залізниця, ПАТ «Харківська ТЕЦ-5», ДК «Укргазвидобування» [4].

1.6. Чи було проведено стартову зустріч представників визначених регіональних зацікавлених сторін? 1.7. Чи відбувалися зміни у складі регіонального партнерства (регіональних зацікавлених сторін) у процесі розробки СРР? Опишіть їх.

Більш детальну інформацію про роботу регіональних зацікавлених сторін та зміни у їх складі не було надано ХОДА та не висвітлено в ЗМІ.

1.8. Чи було сформовано керівний комітет із розробки СРР? Оцінити склад керівного комітету відповідно до Методології (стор. 12-13, пункт 3). Включити у звіт склад керівного комітету.

Керівний комітет – орган, призначений для управління процесом стратегічного планування. Він складається з осіб, які приймають рішення вищого рівня і уповноважений офіційно схвалити основні кроки/дії процесу побудови стратегії. Він розглядає і затверджує соціально-економічний аналіз області, бачення і цілі розвитку, а також текст стратегії в цілому. У процесі введення стратегії в дію, керівний комітет також повинен схвалити план реалізації стратегії. До складу керівного комітету повинно входити не більше 15 осіб (голова/заступники обласної ради, облдержадміністрації, міські голови, керівники ключових бізнесів, закладів науки і освіти, профспілок, або професійних об'єднань роботодавців, громадських організацій [3].

Список розробників (загальне керівництво):

- Добкін Михайло Маркович, голова Харківської обласної державної адміністрації, кандидат юридичних наук
- Чернов Сергій Іванович, голова Харківської обласної ради, кандидат наук з державного управління, заслужений працівник сільського господарства України
- Сапронов Юрій Анатолійович, заступник голови Харківської обласної державної адміністрації, депутат Харківської обласної ради
- Кернес Геннадій Адольфович, Харківський міський голова [4].

Таким чином, керівний комітет із розробки СРР було створено відповідно до методології планування регіонального розвитку в Україні, так як:

1. До керівного комітету СРР увійшли 4 особи (відповідно до вимог не більше 15 осіб).

2. До складу керівного комітету увійшли голова Харківської обласної державної адміністрації, голова Харківської обласної ради, заступник голови Харківської обласної державної адміністрації та Харківський міський голова. Саме ці посади перераховано у методології планування регіонального розвитку в Україні як такі, що рекомендовані для участі у складі керівного комітету.

1.9. Чи було проведено робочі/фокус-групи із розробки СРР? Оцінити склад робочих/фокус-груп відповідно до Методології (стор. 13, пункт 3).

Робочі/Фокус – це колектив, що складається з 70-100 представників органів місцевого самоврядування (громад та районів), громадських організацій, місцевих установ та інститутів, експертів, делегованих для участі у процесі розробки стратегічного плану. Робочі/фокус-групи – головний оперативний орган процесу розробки стратегії в кожній з цільових сфер. Для розробки СРР було проведено наступні робочі групи (Дод. Ж., табл. Ж.1)

Робочим групам доручено провести конкретні заходи в ході розробки регіональних стратегій розвитку. Діяльність кожної робочої групи спрямована на вирішення конкретних

завдань за допомогою проведення реформ. З табл. В.1 бачимо, що група «Модернізація інфраструктури та базових секторів» проводить реформи щодо удосконалення житлово-комунального, паливно-енергетичного та будівельного секторів. Діяльність групи «Сталий економічний розвиток, бізнес-клімат та інвестиції» спрямована на розвиток малого та середнього бізнесу, а також залучення інвестицій. Діяльність групи «Міжнародна інтеграція і співпраця» досліджує формування торгово-економічного співробітництва з країнами СНД та іншими перспективними торговими партнерами а також на розвиток транскордонного співробітництва. Напрями роботи групи «Законодавче та інституційне забезпечення реформ» - проведення реформ державної та виконавчої служби.

Таким чином, з наведених даних, бачимо, що робочі групи було проведено ефективно, оскільки за методологією присутні більшість представників, а саме: органи державної влади та місцевого самоврядування – найважливіша група (спостерігається присутність у групі представників обласної ради, обласної державної адміністрації, міських рад); представники підприємств, у т.ч. комунальних, представники регіональних державних установ; представники місцевих осередків політичних партій; професійні спілки та інші організації працівників.

Не представлені в робочих групах: активні місцеві жителі, які представляють власні інтереси або представники широких кіл громадськості, релігійні та етнічні групи, засоби масової інформації - представники місцевих газет, радіо та телебачення.

Проаналізувавши такі джерела як офіційні сайти Харківської обласної ради, Харківської державної адміністрації, Положення про колегію, «Стратегію сталого розвитку Харківської області» та публікації в ЗМІ інформацію про склад та діяльність фокус-групи не було виявлено.

1.10. Яких зовнішніх експертів було залучено до процесу стратегічного планування на професійній основі?

У ході роботи над стратегією було використано відповідні рекомендації, рішення самітів і конференцій ООН: декларація тисячоліття, стамбульська декларація по населених пунктах, сталий розвиток міста та інші. У пропонованій стратегії використано напрацювання вітчизняних і закордонних учених, практичні пропозиції фахівців, а також бачення проблем, напрямів і цілей розвитку регіону його мешканцями та громадськими організаціями [4]. Жодної конкретної інформації щодо залучення зовнішніх експертів до процесу стратегічного планування не виявлено.

1.11. Опишіть фактичний графік роботи (періодичність поточних засідань РГ) у процесі розробки СРР. 1.14. Чи публікувалася інформація про поточні засідання РГ?

Інформації про поточні засідання в процесі розробки Стратегії оприлюднено не було. Лише на сайті Харківського ОДА [4] у Розділі звіти з роботи Комітету з економічних реформ за період з 01.11.2010 до 24.12.2010 зазначено, що На виконання Протокольного рішення за результатами установчої наради членів робочої групи з підготовки проекту Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року та згідно із Організаційним планом розгляду та затвердження Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року від 25.11.10 №01-46/7387, з метою підготовки проекту Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року була проведена наступна робота. Стислий опис результатів діяльності: 3 грудня 2010 року в приміщенні обласної державної адміністрації відбулась робоча нарада з головами робочих груп і підгруп Харківського регіонального Комітету з економічних реформ з підготовки Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року в ході якої було вирішено доопрацювати надані пропозиції до Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року.

1.12. Чи оприлюднено на сайтах ОДА та облради інформацію про початок роботи над розробкою СРР? 1.13. Чи була можливість подавати пропозиції до РГ?

22 жовтня 2010 офіційний сайт Харківської обласної адміністрації під заголовком «Ведеться робота по збору пропозицій для створення Стратегії розвитку Харківської області» повідомляє, що Стратегія соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року являє собою стратегічний і одночасно практичний документ, спрямований на досягнення конкретних результатів і проведення успішної соціально-економічної політики регіону. Про це сказав в ході установчого наради з питання підготовки проекту заступник голови ХОДА Юрій Сапронов.

За його словами, вже зараз Головне управління економіки веде роботу по збору пропозицій від усіх зацікавлених осіб, організацій, вищих навчальних закладів з метою створення Стратегії. «Для того, що б ми не упустили жодної пропозиції з реформування економіки нашої області, нам необхідно обробити всі конструктивні пропозиції, що надійшли на адресу нашої робочої групи», - зазначив він.

Заступник голови ХОДА повідомив, що в будівлі обласної державної адміністрації буде встановлений прозорий бокс для пропозицій до проекту Стратегії. «Жителі регіону, громадські організації та політичні партії повинні знати, що це той носій, куди вони можуть будь-яке свою пропозицію покласти і робоча група врахує всі побажання і пропозиції. Я впевнений, що їх буде багато. Я думаю, ми знайдемо там не одне раціональне зерно», - заявив він.

Юрій Сапронов також назвав ряд завдань, які необхідно виконати, в їх числі: проведення громадського обговорення Проекту Стратегії шляхом організації круглих столів на базі вузів, систематизування пропозицій та винесення проекту на розгляд сесії облради до кінця грудня 2010 року [2].

1.15. Чи проходили публічні заходи в рамках діяльності РГ: круглі столи, брифінги, обговорення? Чи є публікації про діяльність РГ у місцевій пресі?

У рамках громадського обговорення проекту Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 р., із залученням провідних науковців, представників бізнесу, фахівців виконавчих органів державної влади та інших було проведено такі публічні заходи (табл. 1) [4].

Таблиця 1

Основні публічні заходи з громадського обговорення проекту Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 р.

Дата проведення	Місце проведення	Вид заходу	Кількість учасників
1	2	3	4
11 листопада 2010 р.	Харківський національний економічний університет	Міжнародна науково-практична конференція	105
11 листопада 2010 р.	Харківський національний економічний університет	Круглий стіл	43
17 листопада 2010 р.	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	Круглий стіл	30
19 листопада 2010 р.	Харківська національна академія міського господарства	Круглий стіл	32

1	2	3	4
19 листопада 2010 р	Харківський національний медичний університет	Круглий стіл	38
22 листопада 2010 р.	Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва	Круглий стіл	35
23 листопада 2010 р	Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна	Круглий стіл	53
8 грудня 2010 р.	Харківський національний економічний університет	Засідання Ради ректорів вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації Харківського вузівського центру	31
14 грудня 2010 р	Харківська обласна рада	Круглий стіл з головами постійних комісій та депутатських фракцій обласної ради	22

Під час громадського обговорення проекту Стратегії були визначені найбільш актуальні проблеми сталого розвитку регіону, а саме: необхідність впровадження регіональних цільових програм; урахування питань екологічної безпеки; схеми планування території регіону; включення в стратегію пілотних проектів; складання енергетичного балансу регіону; ремонт сільських доріг; упорядкування земельних відносин на селі; розвиток системи первинної медико-санітарної допомоги та інше.

Принципи публічного обговорення стали морально-етичною основою розробки стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року.

2. Дотримання процедур при формуванні стратегічної платформи

2.1. Наскільки глибина соціально-економічного аналізу (СЕА) відповідає Методології (стор. 14-29, параграф 1.1), наскільки він візуалізований?

Соціально-економічний аналіз у стратегії сталого розвитку харківської області до 2020 року розроблений згідно з методологією та містить підрозділи, представлені в Дод. 3.

СЕА логічно структурований та містить інформацію, придатну для підготовки певних висновків, які покладаються в основу стратегічного планування. СЕА являє собою виклад статистичної інформації та прив'язку певних показників до території регіону: адміністративно-територіальних одиниць районів та міст обласного значення, але відсутня візуалізація рекомендована методологією, що впливає на легкість сприйняття поданих даних. СЕА підготовлений відповідно до структури, що враховує, але не обмежується вимогами Постанови №1186. Проте деякі підрозділи викладені дуже стисло, не достатньо осмислення та відсутні порівняння з показниками в цілому по Україні, що не дає змогу об'єктивно оцінити стан предмету питання. Кожен параграф аналізу, що стосується певної теми містить короткий висновок – наскільки саме ця характеристика області має вплив на розвиток області, чи створює обмеження для такого розвитку.

2.2. Наскільки СЕА виявляє нові тенденції у зміні структури регіональної економіки? Опишіть їх.

Соціально-економічний аналіз (СЕА) охоплює всі важливі аспекти життєдіяльності і розвитку цільового регіону або іншої місцевості. Правильно зроблений і адекватно використаний аналіз ситуації дозволяє членам Робочої групи краще зрозуміти актуальний стан та тенденції в економічній, соціальній та екологічній сферах регіону. Цей аналіз також створює потужну основу для своєчасного виявлення бажаних і небажаних змін в регіоні, а також основу для прийняття обґрунтованих рішень щодо регіонального розвитку.

Проаналізувавши Стратегію сталого розвитку Харківської області до 2020 року (Стратегія) [Ошибка! Источник ссылки не найден.] на предмет відповідності Методології планування регіонального розвитку в Україні [Ошибка! Источник ссылки не найден.] слід зазначити, що СЕА не дає змогу виявити нові тенденції у зміні структури регіональної економіки. Це, в першу чергу, пов'язано із тим, що:

- У затвердженому СЕА відсутня діаграма «Розподіл населення за віком», яка має бути в кожному СЕА, оскільки вона показує, що чекати в середньостроковій перспективі в сфері робочої сили, кількості пенсіонерів та дітей.

- В розділі «Регіональна економіка» слід визначити структуру регіональної економіки та відслідкувати її зміни упродовж останніх 10 років, проте на практиці розбіг аналізованих даних подано від 3 до 19 років.

- Структура економіки за видами економічної діяльності не подана ні у табличному, ні у наочному вигляді.

- Загалом розділ про регіональну економіку має давати відповіді на питання: яка структура економіки, її тренди, сильні та слабкі сторони та можливості впливу на неї з боку органів влади регіонального рівня. У затвердженому документі чіткої відповіді на поставлені питання не має.

- Дуже важливим елементом аналізу є визначення найбільших платників податків на прибуток в кожному районі та місті обласного значення в області, а також спільної частки найбільших двох платників у структурі надходжень від податку на прибуток відповідної АТО. Це дає змогу зрозуміти наскільки вразливим є економічна ситуація в АТО від ситуації на цих суб'єктах. Проте відомостей про платників податків будь-якого розміру у СЕА не має, тож виділити основних гравців у розвитку регіону не можливо.

- Повноцінно розглянути тенденції у сільському господарстві не представляється можливим, проте в СЕА має бути визначено структуру с/г виробництва, як за секторами (рослинництво, тваринництво, ягідництво) так і за виробниками (індивідуальні ОСГ, фермери, с/г підприємства, агрохолдинги).

- Для розуміння можливої зайнятості населення у сільському господарстві, тенденцій щодо доданої вартості, яка може формуватись у сільському господарстві регіону, а також перспектив збереження та раціонального використання земель, варто оцінити структуру посівних площ, стан земель, внесення добрив (особливо, органічних), тощо. Проте у СЕА окрім констатації безробіття ніяких перспективних напрямів його зменшення не можливо відслідкувати.

- Відсутні показники за адміністративно-територіальним поділом області. Не має даних щодо ефективності використання тих чи інших площ. Не має даних щодо розподілу сільськогосподарських виробників за розміром угідь, тобто немає змоги проаналізувати інвестиційну привабливість даної галузі.

Загалом, у Стратегії важко відстежити чіткі тенденції розвитку регіону, а тим більше виділити основні напрями для розвитку та інвестицій. СЕА здебільшого констатує факти, а не робить висновки. Хоча вторинні дані вважаються об'єктивними, часто цього не досить для повного розуміння всіх відповідних аспектів життєдіяльності і розвитку в регіоні. Таким чином, рекомендується доповнити соціально-економічний аналіз

первинними даними, які є якісними і відображають суб'єктивні думки, але допомагають забезпечити глибоке розуміння тенденцій і умов розвитку. У Стратегії не подано глибокий суб'єктивний аналіз, що ускладнює встановлення головних тенденцій розвитку регіону.

Поряд з вищевказаними недоліками слід зауважити невідповідність Стратегії Постанові КМУ «Про затвердження Порядку розроблення, проведення моніторингу та оцінки реалізації регіональних стратегій розвитку» [Ошибка! Источник ссылки не найден.], так як СЕА не містить розділу «Політична ситуація», що є достатньо важливим для розуміння пріоритетів розвитку регіону.

2.3. Наскільки на основі СЕА можна виокремити переваги та ризики у розвитку регіону? Опишіть їх.

Аналіз соціально-економічного розвитку Харківської області та здійснений його прогноз свідчать про те, що регіон і в перспективі залишатиметься одним із важливих економічних, інтелектуальних та культурних територіальних утворень країни. Складовою стратегії регіонального розвитку є забезпечення раціонального використання природних ресурсів і посилення їх інвестиційної віддачі на основі вдосконалення організаційно-економічних засад цієї діяльності з позицій посилення рентного регулювання [4].

Розвиток соціально-економічного потенціалу сприятиме покращенню демографічної ситуації. Прогнозується збільшення державних і приватних коштів на запровадження медико-екологічного моніторингу демографічних процесів, формування нової стратегії соціально-демографічного розвитку області, вкладання інвестицій у материнство і дитинство, розширення мережі профілактичних закладів, розвиток рекреаційної сфери на базі власних ресурсів. У Додатку К. табл. К.1 представлені переваги та ризики соціальному розвитку Харківського регіону.

Покращення ситуації в сфері зайнятості населення передбачається шляхом збереження існуючих та створення нових робочих місць за рахунок реструктуризації та введення в дію нових виробництв; удосконалення системи професійно-освітньої підготовки та перепідготовки кадрів і сприяння підприємству та самостійній зайнятості населення.

Важливою передумовою забезпечення сталого зростання економіки, підвищення ефективності використання ресурсів, повнішого задоволення потреб споживачів при мінімізації негативного впливу на навколишнє середовище є рівень розвитку виробничого та науково-технічного потенціалу регіону.

Позитивні зміни в економіці, у першу чергу в промисловості, спроможні значним чином покращити фінансову ситуацію в регіоні, що сприятиме вирішенню соціально-економічних проблем, збільшенню доходів місцевих бюджетів, пожвавленню інвестиційних процесів.

Пріоритетами розвитку області у перспективі визначено обробну промисловість, в першу чергу машинобудівні галузі, соціальну сферу та види діяльності, які забезпечують функціонування ринку. Динаміка економічного зростання регіону визначатиметься державною науково-технічною та інвестиційною політикою, розвитком сучасної інноваційної інфраструктури, інвестиційною активністю підприємств та залученням до фінансування інноваційних проектів коштів комерційних банків, інвестиційних фондів, страхових і інвестиційних компаній.

Ключове місце в розвитку економіки посідатиме промислова політика, в результаті якої здійснюватиметься перерозподіл ресурсів та забезпечуватиметься зміна пропорцій у галузях промислового виробництва, що визначатимуть спеціалізацію регіону в загальнодержавному поділі праці. У Дод. К, табл. К.2 представлені переваги та ризики економічного розвитку Харківського регіону.

Позитивними факторами, що впливають на розвиток промисловості регіону, є: значний наявний виробничий потенціал, природні передумови, високий науково-

технічний та інтелектуальний потенціал, розвинена транспортна інфраструктура та банківська система, доступність до ринків країни, держав СНД, Європи та Азії. В останні роки промислове зростання регіону спостерігається практично у всіх галузях промисловості.

Основні ризики розвитку промисловості пов'язуються, в першу чергу, з фінансовою та політичною нестабільністю в суспільстві, непослідовністю уряду держави у здійсненні економічної політики, несприятливою кон'юнктурою зовнішніх ринків.

Проблемами розвитку промисловості є: достатньо високий рівень збитковості підприємств, велика частка підприємств області потребує здійснення конверсії, наявність невирішених соціальних та екологічних питань.

Для забезпечення сталого розвитку промисловості та подолання кризових явищ в області необхідно вирішити такі першочергові завдання: збільшити виробництво конкурентоспроможних товарів та послуг за рахунок впровадження нових технічних і технологічних досягнень, ресурсозбереження, ефективної конверсії, прогресивних структурних змін у виробництві; визначити та затвердити перелік об'єктів інвестування, що мають стратегічне значення для розвитку економіки регіону та є привабливими з погляду економічної, енергетичної та екологічної безпеки; розробити систему місцевих пільг для інвесторів, які здійснюють капіталовкладення у пріоритетні проекти; підтримати пріоритетні наукові розробки і виробництва, що забезпечують економічне зростання за рахунок активного використання інноваційних факторів; органам регіонального управління в своїй діяльності сприяти впровадженню моделі інноваційного розвитку економіки; сприяти оновленню основних засобів, технічному переоснащенню та модернізації підприємств; поступово згортати збиткові та екологічно шкідливі виробництва; стимулювати підвищення ефективності діяльності перспективних та здійснення конверсії збиткових оборонних підприємств шляхом перепрофілювання частини їх на випуск цивільної продукції; розширити діючі та створити нові технопарки з використанням науково-технічного потенціалу м. Харкова та інших міст області; забезпечити нарощення експортного потенціалу шляхом підвищення якості продукції, що виробляється, та освоєння нових видів продукції; органам виконавчої влади (Харківської облдержадміністрації, Міністерству палива і енергетики та Мінпромполітики України) постійно проводити роботу зі сприяння стабільному енергозабезпеченню економіки регіону, в т.ч. на основі нарощування потужностей з переробки газового конденсату, впровадження новітніх технологій щодо синтезу моторних палив, збільшення виробництва конкурентоспроможної, імпортозамінюючої продукції машинобудування і забезпеченням випуску високоякісної продукції відповідно до світових тенденцій і вимог внутрішнього і зовнішнього ринків.

Відтворення виробничого і ресурсного потенціалу агропромислового комплексу пов'язується з покращенням використання наявних земельних, трудових та фінансових ресурсів. Сільськогосподарські ресурси області на перспективу оцінюються в 2350 тис. га угідь, 1950 тис. га ріллі, з яких очікується отримувати до 3000 тис. т зернових.

Потенціал земель регіону в цілому сприятливий для вирощування високоінтенсивних сільськогосподарських культур. Негативно впливають на ресурсний потенціал земель деградаційні процеси у ґрунтового покриві, пов'язані з водною і вітровою ерозією, забрудненням ґрунтів хімічними речовинами. Для збереження і підвищення продуктивності земель у перспективний період необхідно впроваджувати комплекс заходів щодо ґрунтозахисних систем землеробства, лісозахисних насаджень, поступового нарощування внесення органічних та мінеральних добрив, удосконалення технології та оптимізації й спеціалізації сільськогосподарського виробництва на зрошуваних землях. У Дод. К, табл. К.3 представлені переваги та ризики розвитку природно-ресурсного потенціалу Харківського регіону.

Реалізація визначеної стратегії сталого розвитку підвищить збалансування економічних, соціальних й екологічних інтересів у регіоні шляхом екологізації

виробництва і споживання, збільшення екологічної складової у макропоказниках області, сприятиме посиленню економічної та воєнно-економічної безпеки, зміцненню техногенної стійкості та покращенню екологічної ситуації.

Розвиток гуманітарної сфери регіону посилить соціальну орієнтацію її розвитку, сприятиме збереженню значної частки освіти, охорони здоров'я, соціальної допомоги, її збалансованості з розвитком різних територіальних форм організації, забезпечить зростання життєвого рівня населення.

2.4. Наскільки проведений SWOT аналіз відповідає Методології (стор. 29-42, параграф 1.2)? Що, на Вашу думку, не враховано чи враховано не зовсім вірно у визначенні сильних та слабких сторін? 2.5. Оцініть, наскільки реалістично та методично вірно підготовлено SWOT аналіз.

SWOT-аналіз - метод стратегічного планування, що полягає у виявленні факторів внутрішнього і зовнішнього середовища організації та поділі їх на чотири категорії: Strengths (сильні сторони), Weaknesses (слабкі сторони), Opportunities (можливості) і Threats (загрози) [3].

Сильні (S) і слабкі (W) сторони є факторами внутрішнього середовища об'єкта аналізу, (тобто тим, на що сам об'єкт здатний вплинути); можливості (O) і загрози (T) є факторами зовнішнього середовища (тобто тим, що може вплинути на об'єкт ззовні і при цьому не контролюється об'єктом). SWOT-аналіз це просто інструмент для отримання наочної структурованої інформації, він не містить чітких рекомендацій або конкретних сформульованих відповідей.

В табл. Л.1 представлено SWOT – аналіз сталого соціального розвитку Харківської області [4]. Простота SWOT-аналізу оманлива, його результати надзвичайно залежні від повноти і якості вихідної інформації. Для об'єктивного SWOT-аналізу потрібні експерти з глибоким розумінням тенденцій розвитку ринку і його поточного стану, або здійснити великий обсяг роботи по збору та аналізу первинної інформації.

У процесі формування таблиць допущені механічні помилки (втрата важливих факторів або включення зайвих, некоректна оцінка вагових коефіцієнтів та інш.). Їх складно виявити, крім зовсім явних помилок, але вони впливають на процес подальшого аналізу і призводять до невірних висновків і помилковим стратегічним рішенням.

Дані, отримані в результаті SWOT-аналізу фрагментарні, використання тільки їх для розробки стратегічного плану може привести до грубих помилок, тому в будь-якому випадку SWOT-аналіз повинен бути доповнений ретельним маркетинговим, фінансовим і організаційним аудитом. Для об'єктивного SWOT-аналізу Харківську область треба було сегментувати за сферами або конкретним ринкам. Загальний аналіз, який охоплює всю область - це недоцільно, так як результати є узагальненими і марними. Фокусування SWOT-аналізу на конкретному сегменті забезпечить виявлення найбільш важливих сильних і слабких сторін компанії, можливостей і загроз.

2.6. Яким чином відбувався процес стратегічного фокусування, формулювання бачення розвитку регіону (місії) та стратегічних цілей? Наскільки даний процес відповідав Методології (відповідно: стор. 42-45, параграф 1.3; стор. 45-48, параграф 1.4; стор. 48-49, параграф 1.5)?

В Стратегії зовсім відсутнє стратегічне фокусування та формулювання бачення розвитку регіону (місії). Після аналізу проблем та проведення SWOT-аналізу розробники формулюють стратегічні цілі для регіону. Слід зазначити, що значну увагу приділено аналізу проблем, проте переваги, можливості, стратегічні акценти не досліджені. Розробниками не було сформовано майбутню позицію та перспективи, що є підґрунтям для узагальнення бачення розвитку регіону. Бачення розвитку є дороговказом до бажаного

і можливого майбутнього, до місця, куди регіон хоче прийти. Чому бачення важливо? Якщо не знаєте, куди йдете, то найімовірніше, опинитеся там, де вам би не хотілося бути. Тому не зрозуміло, чого саме хотіли досягти розробники Стратегії.

Наведений в розділі 3 матеріал, присвячений цілям розвитку області, стосується не Харківської області, а України в цілому. По-друге, саме така черговість етапів (цілепокладання, а вже потім – ідентифікація проблем) притаманна американському підходу до здійснення стратегічного планування. Дозволити собі такий порядок можуть переважно лише американці, які почали розбудовувати власну державу «з нуля» та мають значні ресурси (які за обсягом наближаються до необмежених). Європейський підхід передбачає інший порядок операцій: спочатку визначити «що маємо», а потім вже на основі цього визначити «чого ми можемо хотіти» (а на що ми, власне, можемо претендувати).

2.7. Чи достатнім було обговорення запропонованих варіантів (див. Методологію – параграфи 1.3-1.5)? Наскільки публічним було обговорення? Перелічіть та опишіть відповідні проведені заходи?

Обговорення стратегії пройшли на базі вузів міста з максимальною кількістю «круглих столів» [1]. Дати проведення та ВУЗ Харкова представлені в табл.1.

При розробці Стратегії регіонального розвитку робоча група, до якої увійшло більше 80 експертів, спиралася на чинне законодавство України, в тому числі на Закон «Про основи внутрішньої і зовнішньої політики України», також були враховані ключові принципи, закладені в Програмі реформ Президента України Віктора Федоровича Януковича. Вона базується на наукових розробках провідних вузів Харкова та підкріплена пропозиціями мешканців області.

Також в розробці брали участь представники партій, громадських організацій, бізнес-еліти вчених, підприємців. Вона базується на наукових розробках провідних вузів Харкова та підкріплена пропозиціями мешканців області.

Обов'язковою умовою розробки та успішної реалізації заходів з виконання Стратегії сталого розвитку Харківської області є врахування поглядів населення регіону (громади), для якого вона розробляється і яке безпосередньо буде її реалізовувати. На рис. 5.1 [4, с. 44] наведено діаграму структури проблем, які жителі Харківської області вважають пріоритетними і які підлягають першочерговому вирішенню. Жителі регіону серед проблем свого повсякденного життя на перше місце поставили такі: низький рівень доходів та пенсій (23,2 %); якість та вартість послуг системи охорони здоров'я (18,9%); якість і вартість продуктів харчування (16,6%); якість та вартість послуг ЖКГ (14,8%) та інші.

2.8. Чи визначені СРР стратегічні цілі корелюються із цілями Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року? Поясніть.

Обов'язковою умовою Стратегії сталого розвитку Харківської області є врахування пріоритетів розвитку регіону, які визначені для нього державою. У Державній стратегії регіонального розвитку до 2015 р. для Харківської області визначено такі пріоритети розвитку по галузях економіки та напрямках (табл. 2) [4].

Таблиця 2

Пріоритети розвитку Харківської області в Державній стратегії регіонального розвитку до 2015 р.

Галузь або напрямок	Пріоритети розвитку
Паливно-енергетичний комплекс	Технологічне оновлення паливно-енергетичного комплексу
Транспорт	Розбудова та модернізація транспортної інфраструктури та розвиток логістики, галузей зв'язку та телекомунікації
Житлово-комунальне господарство	Реформування житлово-комунального господарства, забезпечення населення якісною водою
Високі та наукоємні технології	Розвиток високотехнологічного та наукоємного виробництва (у першу чергу машинобудування, авіабудування)
	Впровадження високих технологій в освіті, медицині, галузі зв'язку та телекомунікації
Ресурсо- та енергозбереження	Впровадження ресурсо- та енергозберігаючих технологій
Прикордонне співробітництво	Посилення прикордонного співробітництва

3. Дотримання процедур при здійсненні компонентного планування

3.1. Наскільки процес формування компонентних планів СРР відповідає Методології (стор. 50-74, розділ 2)?

Компонентні плани є центральною частиною процесу розробки стратегії, яка поєднує перспективи довгострокові (стратегічні) і короткострокові (операційні).

Три компоненти – економічний розвиток, соціальний розвиток та захист навколишнього середовища – є основою регіонального розвитку. Хоча деякі стратегії розвитку та відповідні підходи до їх підготовки не передбачають однозначно розробку компонентних планів, вони досі чітко містять цілі та механізми реалізації для підтримки соціально-економічного розвитку, одночасно опікуючись питаннями просторового розвитку, охорони навколишнього середовища та збереження природних ресурсів [3].

Підготовка компонентних планів відбувається у відповідності до їх структури. Структура компонентних планів за Методологією включає:

1. Компонентне фокусування - визначення конкурентних переваг і важливих питань;

1. Визначення цілей компонентів;

2. Програмування (у тому числі регіональних, міжрегіональних проектів та проектів транскордонного співробітництва);

3. Оцінка очікуваних досягнень за допомогою індикаторів;

4. Розробка фінансового плану.

1. Компонентне фокусування в основному базується на тих же принципах і кроках, що і стратегічне фокусування. Результатом повинен бути SWOT-аналіз і визначення конкурентних переваг і перешкод для трьох компонентів: регіональна економіка, соціальний розвиток та захист навколишнього середовища. Фокусування допомагає з'ясувати найбільш важливі питання для розвитку регіону – рушійні сили для просування вперед, і стримуючі фактори, що перешкоджають розвитку [3].

Згідно методології та структури компонентних планів в «Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року» представлений SWOT-аналіз проблем і

конкурентних переваг сталого розвитку Харківської області та поділений на 3 компоненти, а саме (стор. 45 – 53, розділ 6) [4]:

1. SWOT-аналіз сталого соціального розвитку Харківської області;
1. SWOT-аналіз сталого економічного розвитку Харківської області;
2. SWOT-аналіз стійкого екологічного розвитку Харківської області.

2. Компонентне фокусування передбачає визначення компонентних цілей, які б відповідали стратегічним цілям зі стратегічного рівня. Завдання полягає в тому, щоб визначити діапазон і вплив рушійних сил економічного і соціального розвитку та охорони навколишнього середовища, одночасно намагаючись визначити шляхи вирішення найбільш важливих питань [3].

В Розділі 7 (стор. 54 - 74) «Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року» представлені стратегічні та операційні цілі (пріоритети) [4].

Деяко розбалансованою виглядає подача статистичної інформації про стан справ в Харківській області. Перш за все, в різних Розділах проекту Стратегії подана інформація за різний час. Так, в Розділі 1 подається статистична інформація за період до 2009 р. А в Розділі 4 при ідентифікації проблем сталого розвитку подається інформація тільки за 2008 р. В Розділі 7, де визначаються стратегічні пріоритети та оперативні цілі сталого розвитку, для кожного окремого пріоритету наводиться статистична інформація за період до 2008 р. Така неоднорідність не дозволяє визначити реальні тенденції в розвитку області. Було б надзвичайно корисним оновити статистичну інформацію даними за 2010 р. та здійснити всі розрахунки та прогнози на підставі інформації за 2010 р. або за період до 2010 р. Це одночасно дозволило б реально оцінити досягнення нової влади в соціально-економічній сфері та зробити об'єктивні висновки про професіоналізм «єдиної команди», яка перебуває при владі.

Крім того, наведена інформація на сьогодні є застарілою та не відображає реальний стан справ в Харківській області. В 2008-2009 рр. наслідки глобальної економічної кризи тільки почали проявлятися у Україні. А з того часу в державі змінився політичний режим та навіть система влади.

3. Програмування (у тому числі регіональних, міжрегіональних проектів та проектів транскордонного співробітництва).

В подальшому для компонентних планів повинен бути розроблений план реалізації, що складатиметься з відповідних програм, до яких увійдуть конкретні проекти і заходи (у тому числі міжрегіональні та проекти транскордонного співробітництва там, де це доречно). Ці проекти та заходи призначені для вирішення найважливіших питань, подолання виявлених вузьких місць і розвитку потенціалу в цільових сферах. Через програмування починається практична підготовка плану реалізації стратегії [3].

До основних проектів та заходів призначених для вирішення найважливіших питань, подолання виявлених вузьких місць і розвитку потенціалу в цільових сферах віднесено [4]:

1) Перелік основних державних цільових програм, що спрямовані на вирішення стратегічних та операційних цілей сталого розвитку Харківської області й можливо будуть фінансуватися з Державного бюджету України в наступні роки, в яких регіону потрібно взяти активну участь (табл. Б 1. додатку Б.);

2) Перелік державних цільових програм, які потрібно ініціювати до розробки, затвердження та фінансування з Державного бюджету задля забезпечення реалізації Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 р. (табл. В1. додатку В);

3) Перелік основних регіональних цільових програм, які спрямовані на вирішення стратегічних та операційних цілей сталого розвитку Харківської області й фінансування яких доцільно здійснювати з обласного бюджету з 2012 року до їх закінчення (табл. Г1. додатку Г);

4) Перелік основних регіональних цільових програм, які потрібно розробити, затвердити та профінансувати в Харківській області починаючи з 2012 року (табл. Д1. додатку Д);

5) Перелік основних національних і регіональних проектів, які підлягають розробці та впровадженню в Харківській області до 2020 року (табл. Є1. додатку Є);

6) Напрямки покращання бізнес-клімату в Харківській області та заходи з їх реалізації, які потрібно ініціювати на державному рівні або реалізувати (табл. Ж1. додатку Ж);

4. Після програмування проводиться оцінка очікуваних досягнень (результати-продукти/підсумки, результати-наслідки, впливи) з індикаторами на різних рівнях.

В «Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 р.» представлені індикативні значення часткових показників, які характеризують операційні цілі (Додаток А [4]).

5. Розробка фінансового плану. Реалістичні плани реалізації стратегій регіонального розвитку повинні містити детальні відомості про фінансові ресурси, необхідні для їх реалізації. Таким чином, необхідно підготувати фінансову схему для забезпечення дій, передбачених компонентними планами. Докладна фінансова схема повинна бути розроблена до операційної частини стратегії, як елемент, який являє собою передумову для реалізації.

В даній Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 р. фінансового плану на має. Фінансовий план бур розроблений окремим документом [4].

Згідно проведеного аналізу можливо зробити висновок, що проект Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 р. розроблений не цілком за Методологією, так як, по-перше: відсутній в Стратегії фінансовий план; а по-друге наведена статистична інформація є застарілою та не відображає реальний стан справ в Харківській області. В 2008-2009 рр. наслідки глобальної економічної кризи тільки почали проявлятися у Україні. А з того часу в державі змінився політичний режим та навіть система влади.

Але також слід зазначити, що компонентне фокусування, програмування (у тому числі регіональних, міжрегіональних проектів та проектів транскордонного співробітництва) та оцінка очікуваних досягнень за допомогою індикаторів добре розглянуті в даній Стратегії.

3.2. Яким чином формувались операційні цілі СРР в рамках кожного компоненту? Наскільки даний процес відповідав Методології (стор. 53, параграф 2.1.2)?

Головна мета сталого розвитку Харківської області – забезпечення високої якості життя населення на основі побудови соціально-орієнтованої природозберігаючої інноваційної економіки. Головна мета реалізується через низку стратегічних цілей, які, у свою чергу, об'єднують ряд операційних. Операційні цілі Стратегічного Розвитку Регіону Харківської області формувалися виходячи із стратегічних цілей. При розробці цілей було освітлено три ключові стратегічні цілі СРР. Цілі стратегічного розвитку формувалися виходячи із головних пріоритетів для Харківської області, серед них: соціальний розвиток (висока якість життя населення); економічний розвиток (інноваційної економіки); екологічний розвиток (природозберігаюча економіка).

В цілому формування операційних цілей СРР відповідає Методології, оскільки вони були засновані на концепції (баченні) розвитку і стратегічних цілях, а також на цілях стратегій і планів вищого рівня. Цілі розроблені для розвитку кожного компонента і узгоджені з цілями інших двох компонентів, не піддаючи їх небезпеці. Крім того, цілі компонентів не суперечили загальним державним цілям розвитку. Також цілі сповна відповідають критеріям так званої SMART індикаторів

3.3. Чи операційні цілі СРР відповідають досягненню її стратегічних цілей? Наскільки вони реалістичні?

Головна мета сталого розвитку Харківської області – забезпечення високої якості життя населення на основі побудови соціально-орієнтованої природозберігаючої інноваційної економіки. Головна мета реалізується через низку стратегічних цілей, які, у свою чергу, об'єднують ряд операційних.

Виходячи з принципу реалістичності, кількість стратегічних цілей не повинна перевищувати п'яти. Стратегічні цілі розвитку регіону послідовно у порядку зменшення їх пріоритетності співставляють з їх комплексною ефективністю, можливостями реалізації. Це дозволить відібрати стратегічні цілі, які можуть бути реалізовані у середньостроковій перспективі [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**].

Операційні цілі – це реалістичні та вимірювані цілі, які, за наявних ресурсів і у встановлений строк, призводять до досягнення стратегічних цілей та наближають розвиток до Бачення. У слаборозвинених країнах або регіонах, де розвиток є пріоритетом, це – найбільш важке й складне завдання. Воно вимагає консенсусу між усіма суб'єктами процесу стратегічного планування. [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**]. Стратегічні та операційні цілі (пріоритети) сталого розвитку Харківської області до 2020 р. представлені в Дод. М.

Таким чином, можна зробити висновок, що операційні цілі СРР цілком відповідають досягненню її стратегічних цілей, однак не всі вони є реалістичними (наприклад ОЦ 1.1). У зв'язку з політичною нестабільністю в країні така операційна ціль, як розвиток транскордонного українсько-російського співробітництва в рамках євро регіону «Слобожанщина» на даному етапі розвитку є недоцільною (ОЦ 2.4). Операційна ціль «Комплексний розвиток інфраструктури регіону та проведення Євро-2012» на даний момент досягнута (ОЦ 2.5). Інші цілі реалістичні, але вони потребують вкладання значних фінансових ресурсів.

3.4. Яким чином відбувався процес програмування при розробці СРР? Наскільки даний процес відповідав Методології (стор. 53-57, параграф 2.1.3).

При розробці СРР основна увага приділяється проблемам соціального, економічного, екологічного характеру, які впливають як на становище регіону, так і на загальноекономічну ситуацію в країні. Тому стратегія розвитку регіону направлена на подолання цих проблем.

Для вирішення глобальних і національних проблем в Україні та її регіонах потрібно вирішити проблеми, які притаманні механізму реалізації стратегії розвитку, а саме: підняти якість і ефективність державного управління; знизити податковий тягар і запровадити реформи зі спрощення податкової системи; знизити рівень корупції та тіньового сектора економіки; зменшити перерозподіл ВВП через бюджет і вдосконалити міжбюджетні відносини; покращити бізнес-клімат; підвищити інвестиційний імідж; покращити торговельно-економічне співробітництво з Росією [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**].

Головна мета сталого розвитку Харківської області – забезпечення високої якості життя населення на основі побудови соціально-орієнтованої інноваційної економіки.

Стратегічні цілі та програми включають в себе проекти і заходи – інструменти для досягнення цих цілей. Стратегічні та оперативні являються складовими програмування, що входить до процесу планування.

Головна мета реалізується через низку стратегічних цілей, які, у свою чергу, об'єднують ряд операційних.

Відповідно до Методології планування регіонального розвитку в Україні в стратегії розвитку Харківського регіону можна виділити програми та завдання, які представлено у

Дод. Н, табл. Н.1.

Також сформовано основні кластери економіки, на розвиток яких необхідно займатися. Для розвитку провідних кластерів Харківської області запропоновано національні та регіональні проекти. Для кожного кластера сформовано проект, та визначено його масштабність.

Беручи за основу Методологію планування регіонального розвитку в Україні, можна стверджувати, що стратегія розвитку Харківської області відповідає їх основним рекомендаціям, у відповідності з якими процес програмування має включати в себе проекти, цілі та основні результати їх реалізації.

Як видно з таблиці Н.1, розробники стратегії ставлять перед собою основну стратегічну ціль, виділяють операційні цілі, основні завдання, які необхідно виконати, заходи для досягнення завдань та основні інвестиційні проекти. Основним недоліком є те, що вказуються лише заходи, які необхідні для реалізації завдань, але не вказуються основні інструменти та сили, завдяки яким вони будуть досягатися. Також не вказуються цільові групи, їхні потреби і яким чином вони вирішуватимуться. Запропоновані групи заходів не висвітлюють очікувані результати від їх виконання. Також відсутні індикатори рівня проекту, тобто рівень загальної мети, рівень конкретної цілі та рівень очікуваних результатів.

Не для всіх заходів вказуються джерела фінансування з конкретними розрахунковими частинами. Основним джерелом фінансування виступає Державний бюджет. Також не проведено аналіз установ, які можуть буди зацікавлені в партнерстві або у реалізації того чи іншого проекту. Позитивним є те, що для кожного заходу встановлені відповідні строки виконання.

Таким чином, можна зробити висновок, що розроблена програма розвитку може буди доопрацьована відповідно до Методології планування регіонального розвитку в Україні.

3.5. Чи розроблені програми, заходи, проекти відповідають досягненню стратегічних цілей? Оцініть, наскільки вони реалістичні?

Більшість програм та проектів у рамках розробленої стратегії відповідають стратегічним цілям і є реалістичними, проте слід розглянути і недоліки.

- При описі «оперативної цілі 1.1» наводяться інвестиційні програми, які повинні включатися до реалізації державних та регіональних цільових програм охорони здоров'я (с. 79). Але всі ці програми зосереджені не на досягненні певного результату, а на проведенні певних дій («створення центру», «розширення сфери застосування», «розвиток» тощо), що не відповідає програмно-цільовому методу діяльності, проголошеному в Розділі 11.

- При описі «оперативної цілі 1.3» стверджується, що «централізоване теплопостачання стало неефективним» (с. 82). В той же час, при визначенні завдань, які спрямовані на досягнення цієї мети, не зазначено, як же саме вирішити цю проблему. Більше того, ніде в тексті не сказано, яким чином створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків допоможе поліпшити якість житлових послуг. Було б корисним прибрати з тексту твердження про неефективність централізованого теплопостачання та навести чіткий опис механізму підвищення якості житлових послуг шляхом створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків.

- При описі «оперативної цілі 2.3» наведено п'ять промислових інноваційних кластерів, які підлягають подальшому розвитку в Харківській області (с. 95-96, розділ 7). А в Розділі 8, спеціально присвяченому формуванню та розвитку провідних кластерів економіки Харківської області, наведено дев'ять провідних кластерів, які підлягають формуванню та розвитку в Харківській області (с. 106). При цьому, один з них – «Високотехнологічні виробництва» – спроможний об'єднати в собі всі п'ять кластерів,

про яких йдеться в Розділі 7. В той же час, ніде не обґрунтовано визначення саме цих кластерів та не зазначено можливості їх співіснування. Було б дуже корисним навести в тексті Стратегії аргументацію визначення кластерів та узгодити інформацію про них в різних розділах стратегії.

3.6. Чи були розроблені індикатори для оцінки і моніторингу реалізації СРР? Чи відповідають вони Методології (стор. 58-60, параграф 2.1.4)?

Головною метою розвитку Харківської області є забезпечення високої якості життя населення на основі побудови соціально-орієнтованої природозберігаючої інноваційної економіки у контексті стратегічних та операційних цілей. Для оцінки і моніторингу Харківського регіону було розроблено наступні індикатори (табл. 3).

Таблиця 3

Індикатори оцінки та моніторингу СРР Харківського регіону

Рівень цілі	Індикатор	Приклад
1.СЦ	- високі демографічні показники - високі якісні показники	Досягнення високої якості життя населення
1.2. ОЦ	- коефіцієнт смертності - коефіцієнт народжуваності - коефіцієнт росту захворюваності	Поліпшення демографічної ситуації та покращення стану здоров'я населення.
1.3. ОЦ	- мінімальний розмір пенсій - прожитковий мінімум - мінімальний розмір з/п - середня з/п регіону	Скорочення диференціації доходів населення на основі реформування системи соціального захисту.
1.4. ОЦ	- вартість ЖКП (водопостачання, водовідведення, тепло забезпечення, санітарна очистка та ін.) - загальна площа житлового фонду - коефіцієнт зносу житлового фонду	Поліпшення якості житлово-комунальних послуг і реформування кластера житлово-комунального господарства
2. СЦ	- кількість нафтогазоконденсатних родовищ - ступінь освоєння родовищ - ступінь споживання енергоресурсів	Підвищення енергозабезпечення та енергозбереження в економіці регіону
2.1.ОЦ	-Частка машинобудування в загальному обсязі промислового виробництва - питома вага реалізованої інноваційної продукції - експорт продукції промисловості сировинної та низького ступеню переробки - кількість фахівців, які виконують науково-технологічні роботи	Розвиток провідних промислових високотехнологічних інноваційних кластерів у регіоні.
2.2. ОЦ	- показники експорту - показники імпорту	Розвиток транскордонного українсько-російського співробітництва в рамках єв-рорегіону «Слобожанщина».
3. СЦ	- коефіцієнт зниження відходів	Харківська область – регіон сталого екологічного розвитку
3.1. ОЦ	- кількість полігонів і звалищ -кількість твердих побутових відходів - продуктивність будівництва сміттєпереробного заводу	Зменшення накопичення відходів за рахунок їх комплексної утилізації та переробки.
3.2. ОЦ	- індекс забруднення атмосфери - обсяги викидів	Покращання екологічної ситуації

Таким чином, виходячи з табл. 3, можна зробити висновок, що індикатори для оцінки і моніторингу реалізації СРР були розроблені у Харківському регіоні та відповідають запропонованій методології. Загалом випадає 3 індикатори на розробку однієї мети, що є задовільно. Ці індикатори надають достатню інформацію для висновку про те, чи забезпечує відповідне втручання досягнення запланованих змін, а саме - забезпечує. Кожен з визначених індикаторів має відповідні джерела даних, які забезпечують точну інформацію про рівень досягнень.

3.7. Чи відбувалось засідання фокус-груп із розробки СРР? Чи утворені фокус-групи були належним чином орієнтовані на роботу? Хто були учасниками цих груп, опишіть їх кількісний та якісний склад (вказіть ПІБ, установу/організацію/підприємство, посаду членів робочих/фокус-груп, що регулярно відвідували засідання)?

Проаналізувавши такі джерела як офіційні сайти Харківської обласної ради, Харківської державної адміністрації, Положення про колегію, «Стратегію сталого розвитку Харківської області» та публікації в ЗМІ інформацію про склад та діяльність фокус-групи не було виявлено.

4. Дотримання процедур при розробці рамок реалізації СРР

4.1. Яким чином готувався план реалізації СРР? Наскільки процес формування плану реалізації СРР та його зміст відповідає Методології (стор. 75-78, параграф 3.1)? 4.2. Чи він є план реалізації СРР реалістичним?

План реалізації СРР представлений переліком проектів (Додатки Б-Д) [4], що класифіковані за джерелами фінансування із зазначенням термінів виконання. Проте за вимогами Методології [3] за результатами розстановки пріоритетів щодо проектних ідей матриця проектів Стратегії повинна містити:

- пріоритетний перелік регіональних проектів/заходів, для яких, з розумною ймовірністю, можуть бути закріплені фінансування та інші засоби реалізації,
- розширений перелік регіональних проектів/заходів, які мають велике значення для реалізації стратегії, але, реалізація яких знаходиться під питанням у зв'язку з відсутністю фінансування, потужностей до реалізації, або з якоїсь іншої причини.

Така деталізація відсутня, що ставить під сумнів можливість реалізації великої кількості проектів та програм практично одночасно (1 квартал 2011 року). Тому можна стверджувати, що план не конкретизований і не реалістичний, що підтверджується його частковим не виконанням.

4.3. Яким чином готувався фінансовий план реалізації СРР? Наскільки процес формування фінансового плану реалізації СРР та його зміст відповідає Методології (стор. 79-80, параграф 3.2)?

Згідно «Методології планування регіонального розвитку» фінансовий план є важливим інструментом управління для операційного виконання та управління стратегією та планами компонентів [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**].

Стратегія регіонального розвитку є ключовим документом планування для регіону – інші документи планування повинні бути синхронізовані зі стратегією. Тому стратегія та план її реалізації повинні бути повністю узгоджені з обласним бюджетом.

Згідно «Стратегії сталого розвитку Харківської області» державна підтримка сталого

розвитку регіону включає в себе: розробку та реалізацію державних і регіональних цільових програм та укладання угоди між Кабінетом Міністрів України та Харківською обласною радою. Програмно-цільовий метод є ефективним механізмом використання коштів, у першу чергу бюджетних, та посилення відповідальності виконавців за досягнення наперед визначених цілей та конкретних результатів. Цей метод застосовується при складанні та виконанні бюджетів різного рівня через розробку та фінансування державних і регіональних цільових програм [4].

Підготовка фінансового плану «Стратегії сталого розвитку Харківської області» в повній мірі не висвітлено в документі. Був створений перелік державних цільових програм за деякими сферами розвитку регіону, фінансування яких буде здійснюватися з державного бюджету. Також висвітлена можливість співпраці влади та бізнесу на основі державно-приватного партнерства, що є позитивним моментом. Але не сказано, як саме дана співпраця буде реалізовуватися.

Також недоліком є те, що вказуються лише заходи, які необхідні для реалізації завдань, але не вказуються основні інструменти та сили, завдяки яким вони будуть досягатися; не вказуються цільові групи, їхні потреби і яким чином вони вирішуватимуться; запропоновані групи заходів не висвітлюють очікувані результати від їх виконання; відсутні індикатори рівня проекту, тобто рівень загальної мети, рівень конкретної цілі та рівень очікуваних результатів.

Не для всіх заходів вказуються джерела фінансування з конкретними розрахунковими частинами. Основним джерелом фінансування виступає Державний бюджет. Також не проведено аналіз основних установ, які можуть бути зацікавлені в партнерстві або у реалізації того чи іншого проекту.

Позитивним є те, що для кожного заходу встановлені відповідні строки виконання. За результатами розробленої Стратегії на засіданнях Харківської обласної ради Голова ради звітує про реалізацію заходів, передбачених у програмах: про доходи, що надійшли з бюджету, трансферти, про динаміку їх змін та напрями застосування [6].

4.4. Чи можливе фінансування заходів плану реалізації СРР з місцевих та державного бюджету?

Державна підтримка сталого розвитку регіону включає в себе: розробку та реалізацію державних і регіональних цільових програм та укладання угоди між Кабінетом Міністрів України та Харківською обласною радою.

Програмно-цільовий метод є ефективним механізмом використання коштів, у першу чергу бюджетних, та посилення відповідальності виконавців за досягнення наперед визначених цілей та конкретних результатів. Цей метод застосовується при складанні та виконанні бюджетів різного рівня через розробку та фінансування державних і регіональних цільових програм.

У Стратегії [4] табл. Б.1 (Додаток Б) наведено перелік основних державних цільових програм, які діють у Харківській області і в яких регіону необхідно взяти активну участь до їх закінчення, а у табл. В.1 (Додаток В) – перелік основних державних цільових програм, які потрібно ініціювати до розробки, затвердження та фінансування. Кожна область, у свою чергу, розробляє та реалізує регіональні цільові програми, які спрямовані на вирішення проблем, що стоять перед нею.

У табл. Г.1 (Додаток Г) наведено перелік основних регіональних цільових програм, які діють у Харківській області та підлягають завершенню, а у табл. Д.1 (Додаток Д) – ті з них, які потребують розробки та реалізації. Реалізація Стратегії сталого розвитку Харківської області та виконання державних і регіональних цільових програм може здійснюватися тільки за умови укладання угоди щодо регіонального розвитку між Кабінетом Міністрів України та Харківською обласною радою, як це передбачено чинним законодавством.

Для ефективної реалізації державних і регіональних цільових програм у регіоні необхідно програмно-цільовий підхід доповнити проектно-орієнтованим, який дозволяє конкретизувати передбачені у програмах заходи, забезпечує ефективне використання коштів і досягнення поставлених кінцевих цілей і результатів.

Виконання кожної розробленої цільової програми сталого розвитку регіону має здійснюватися шляхом реалізації інвестиційних проектів, які входять до складу програми. Окрім інвестиційних проектів, що виконуються в рамках кожної цільової програми, у регіоні можуть бути реалізовані спеціальні проекти, які не входять до жодної із затверджених цільових програм, та тих, що знаходяться в процесі реалізації (табл. Є.1, Додаток Є). Реалізацію інвестиційних проектів здійснюють професійні групи фахівців, які визначаються розпорядником бюджетних коштів або інвестором.

4.5. Яким чином готувався план моніторингу та оцінки виконання СРР? Наскільки процес формування плану моніторингу та оцінки реалізації СРР та його зміст відповідає Методології (стор. 80-83, параграф 3.3)?

На додаток до плану реалізації здійснення стратегії розвитку потребує системи для вимірювання прогресу в реалізації. Система моніторингу включає вимірювання виконання операційних цілей на операційному рівні, а також вимірювання реалізації стратегії в цілому, сприяння процесам прийняття рішень і забезпечує належне управління реалізацією стратегії. **Звітність** є базою для моніторингу та оцінки (МіО). Вона включає підготовку звітів про хід реалізації на двох рівнях: операційному і стратегічному.

На офіційному сайті Харківської ОДА [2] в розділі Звіти Комітету з економічних реформ представлені часткові звіти за окремими напрямками. План моніторингу і загальний звіт з виконання Стратегії сталого розвитку Харківського регіону не оприлюднено.

4.6. Чи розроблено план зміцнення спроможності СРР?

Як зазначено в Методології [3] на ранній стадії реалізації стратегії, тобто в перші місяці після схвалення стратегії, рекомендується підготувати детальний аналіз наявних людських ресурсів і організаційних можливостей і оцінити, чи вони достатні для потреб реалізації стратегії. Аналіз повинен надати рекомендації щодо оптимальних організаційних рішень і потреб розвитку людських ресурсів.

Дуже важливо створити підрозділ, який буде координаційним центром для реалізації стратегії в цілому. До складу підрозділу може входити спеціальний регіональний відділ, Агентство регіонального розвитку або будь-який інший орган, відповідальний за реалізацію стратегії на повсякденній основі. Йому мають бути поставлені завдання, пов'язані з запуском проектів, моніторингом та звітністю про хід реалізації.

Проте в рамках Стратегії сталого розвитку Харківської області план зміцнення спроможності не було опубліковано в ЗМІ та на офіційних сайтах.

5. Обговорення СРР

5.1. Чи відбулось обговорення СРР на засіданнях облради та її комісіях? Якщо так, то вкажіть кількість обговорень та їх результати.

Згідно з Методологією завершення розробки Стратегії вимагає розгляду на засіданнях облради та її комісіях, що подано у додатку О у табл. О.1 [4]. З табл. О.1 видно, що Стратегія отримала широкий розгляд у комісіях Облради. Проте важливо вказати, що

саме велика кількість недоліків викликала таку увагу. Так, відбулось обговорення СРР на засіданнях облради та її комісіях, тому що Методологія завершення розробки Стратегії вимагає розгляд СРР на засіданнях облради та її комісіях [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**].

5.3. Чи внесено зміни до регламенту роботи обласної ради для врахування СРР при розробці регіональних програм, підготовці проекту бюджету? Опишіть ці зміни.

Розроблення та корегування Стратегії регулюється Законом України «Про місцеві державні адміністрації» від 09.04.1999 №586–XIV, «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97–ВР, Постанови Кабінету Міністрів України від 21.07.2006 № 1001 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року», Постанови Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1186 «Про затвердження Порядку розроблення, проведення моніторингу та оцінки реалізації регіональних стратегій розвитку».

Облрадою 20 червня 2013 р. на підставі статті 43 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” обласна рада вирішила внести до Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 23 грудня 2010 року № 27-VI (далі - Стратегія) ряд змін.

Комісією з питань науки, освіти, культури, історичної спадщини, духовності та національних меншин 11 червня 2013 р. було розглянуто питання про проект рішення обласної ради „Про внесення змін до Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 23 грудня 2010 року № 27-VI”.

Комісією з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства та соціального захисту населення 12 червня 2013 р. було розглянуто питання про внесення змін до Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 23 грудня 2010 року № 27-V.

Комісією з питань розвитку місцевого самоврядування, адміністративно-територіального устрою, регламенту, етики та депутатської діяльності 18 червня 2013 р. було розглянуто питання про внесення змін до Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 23 грудня 2010 року № 27- VI;

Комісією з питань спільної власності територіальних громад області 18 червня 2013 р. було розглянуто питання про хід виконання Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 23 грудня 2010 року № 27-VI (із змінами).

На пленарному засіданні сесії Харківської облради депутати прийняли рішення "Про внесення змін до рішення обласної ради від 30 січня 2014 року "Про обласний бюджет на 2014 рік". [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**]

Як повідомляє сайт Харківської облради, згідно з прийнятим рішенням, додатково виділяються кошти Департаменту у справах молоді і спорту в загальній сумі 1062,5 тис. грн, в т.ч. на виплату винагород переможцям зимових Параолімпійських ігор, які відбулися в м. Сочі - 562,5 тис. грн; на фінансову підтримку ХОО ФСО "Динамо" - 500,0 тис.грн.

В рамках Програми економічного і соціального розвитку Харківської області :

- на поповнення регіонального матеріального резерву матеріально-технічними засобами з метою здійснення попереджувальних заходів у разі загрози виникнення надзвичайних ситуацій, ліквідації надзвичайних ситуацій і їх наслідків в сумі 696,6 тис. грн. (Департаменту цивільного захисту);

- на виконання заходів по допризовній підготовці, військово-патріотичному вихованню молоді і заклику громадян України на термінову військову службу в

Харківській області у вигляді субвенції державному бюджету(Харківському обласному військовому комісаріату) - 200,0 тис.грн.;

Департаменту капітального будівництва на проведення ремонтних робіт залу боксу комунальної установи "Школа вищої спортивної майстерності" виділяються додаткові кошти в сумі 150,0 тис грн

Крім того, здійснюється перерозподіл асигнувань в межах затвердженого об'єму. Так, по Департаменту у справах молоді і спорту, збільшуються витрати для забезпечення якісного учбово-тренувального процесу і гідної участі спортсменів області в змаганнях різного рівня і оплату послуг з оренди спортивних споруд на загальну суму 807,0 тис. грн за рахунок відповідного зменшення асигнувань на фінансову підтримку спортивних федерацій і асоціацій у зв'язку з їх економією.

За рахунок зменшення витрат по проведенню культурно-мистецьких заходів у зв'язку з економією на загальну суму 4264,968 тис.грн. :

- збільшуються асигнування на поточний зміст установ на суму 2997,968 тис.грн., в т.ч.: обласних театрів - 1456,879 тис. грн; обласних бібліотек - 301,190 тис. грн; обласних музеїв - 187,359 тис. грн; інших культурно-освітніх установ - 943,480 тис. грн; обласних училищах культури - 109,060 тис. грн

Збільшуються витрати для проведення ремонтно-реставраційних робіт "Художньо-меморіального музею И.Е. Ріпина" в сумі 1267,0 тис. грн

За рахунок зменшення витрат на проведення культурно-мистецьких заходів збільшуються витрати на проведення дитячого телевізійного фестивалю "Дитятко" у рамках обласної комплексної програми "Розвиток місцевого самоврядування в Харківській області на 2012-2016 роки" в сумі 600,0 тис. грн.

Перерозподіляються засоби, передбачені на фінансування комплексної програми "Розвиток місцевого самоврядування в Харківській області на 2012-2016 роки", а саме: збільшується об'єм субвенції місцевим бюджетам - переможцям обласного конкурсу міні-проектів територіальних громад "Разом в майбутнє" на суму 2991,904 тис. грн

6. Оприлюднення СРР

6.3. Хто, де і коли оприлюднював затверджену СРР в області?

Рішення про створення СРР було представлено на сайті Харківської ОДА [2], де відповідно зазначалось, що рішенням III сесії Харківської обласної VI скликання ради було затверджено Стратегію соціально - економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року. Про затвердження Стратегії також повідомили на офіційному сайті Харківської обласної ради [6].

6.4. Чи є у вільному доступі повний текст СРР із додатками?

На сайті Харківської ОДА [2] представлено стратегію реалізації Харківського регіону до 2020 року в повному обсязі.

Висновки

Стратегія в процесі затвердження пройшла дуже широке обговорення, та була розроблена на базі «Основ сталого розвитку Харківської області». За основу було взято не тільки економічні та соціальні чинники, а й екологічні, що додає певних труднощів із реалізацією, тому що проблеми екологічної безпеки вимагають великих капіталовкладень.

Проте дана стратегія має певні недоліки. В Розділі 5, присвяченому опису «державних пріоритетів та поглядів громади на проблеми розвитку Харківської області» не наведено, з яких джерел бралася інформація про погляди громади. Відсутність детального опису цього соціологічного дослідження контрастує з іншими розділами Стратегії, де чітко описується методологія, об'єкт дослідження та детально наводяться отримані результати.

Деяко розбалансованою виглядає подача статистичної інформації про стан справ в Харківській області. Перш за все, в різних Розділах проекту Стратегії подана інформація за різний час. Так, в Розділі 1 подається статистична інформація за період до 2009 р. А в Розділі 4 при ідентифікації проблем сталого розвитку подається інформація тільки за 2008 р. В Розділі 7, де визначаються стратегічні пріоритети та оперативні цілі сталого розвитку, для кожного окремого пріоритету наводиться статистична інформація за період до 2008 р. Така неоднорідність не дозволяє визначити реальні тенденції в розвитку області. Було б надзвичайно корисним оновити статистичну інформацію даними за 2010 р. та здійснити всі розрахунки та прогнози на підставі інформації за 2010 р. або за період до 2010 р.

Загалом, можна стверджувати, що Стратегія сталого розвитку Харківської області відповідає наведеній Методології. Також слід відмітити, що вона налічує всі необхідні елементи, такі як СЕА, огляд проблем, SWOT-аналіз, формування стратегічних і тактичних цілей, проте не затверджено загальне бачення розвитку регіону, та бажано було б конкретизувати її реалізацію.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інформаційно-аналітичний портал STATUS QUO [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sq.com.ua>
2. Інформаційно-аналітичний портал Харківська обласна рада [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.oblrada.kharkov.ua/uk/commission>.
3. Методологія планування регіонального розвитку в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sm.gov.ua/ru/oda/6114>.
4. Стратегія сталого розвитку Харківської області до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kharkivoda.gov.ua/uk/article/static/id/243>.
5. Ткачук А. Методологія планування регіонального розвитку в Україні [Електронний ресурс] / А. Ткачук, В. Кашевський, О. Врублевський. – Режим доступу : <http://sm.gov.ua/images/docs/strategia/metodologia.docx>.
6. Харківська обласна рада: Виступ голови Сергія Чернова на пленарному засіданні XXVII сесії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oblrada.kharkov.ua/uk/article/vystup-holovy-harkivskoyi-oblasnoyi-rady-serhiya-chernova-na-plenarnomu-zasidanni-2527.html>

ДОДАТКИ

СКЛАД Харківського регіонального Комітету з економічних реформ

№	ПІБ	Місце роботи, посада
1	2	3
1.	Добкін Михайло Маркович	голова Харківської облдержадміністрації, голова комітету
2.	Бабаєв Володимир Миколайович	перший заступник голови Харківської облдержадміністрації, заступник голови комітету
3.	Сапронов Юрій Анатолійович	заступник голови Харківської облдержадміністрації, відповідальний секретар комітету
4.	Алексейчук Віталій Володимирович	заступник голови Харківської облдержадміністрації
5.	Дулуб Валентин Григорович	заступник голови Харківської облдержадміністрації
6.	Ландсман Вадим Аронович	заступник голови Харківської облдержадміністрації
7.	Савін Євген Євгенович	заступник голови Харківської облдержадміністрації
8.	Хома Василь Васильович	заступник голови - керівник апарату Харківської облдержадміністрації
9.	Шурма Ігор Михайлович	заступник голови Харківської облдержадміністрації
10.	Чернов Сергій Іванович	голова Харківської обласної ради (за згодою)
11.	Кернес Геннадій Адольфович	секретар Харківської міської ради (за згодою)
12.	Авершин Сергій Володимирович	начальник Головного управління економіки Харківської облдержадміністрації
13.	Александрович Юрій Костянтинович	голова постійної комісії з питань спільної власності територіальних громад області Харківської обласної ради (за згодою)
14.	Амбарцумян Георгій Артемівич	директор Харківського відділення ВАТ «САН ІнБев Україна» (за згодою)
15.	Аністарова Олена Миколаївна	виконавчий директор Спілки підприємців Харківської області (за згодою)
16.	Бабич Світлана Миколаївна	доцент кафедри економіки та менеджменту Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, кандидат економічних наук (за згодою)
17.	Бакіров Віль Савбанович	ректор Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, доктор соціологічних наук, професор (за згодою)
18.	Безрученко Володимир Олександрович	голова постійної комісії з питань прикордонного, міжрегіонального та міжнародного співробітництва Харківської обласної ради (за згодою)
19.	Бервено Сергій Миколайович	голова постійної комісії з питань регламенту, депутатської діяльності, місцевого самоврядування та

		адміністративно-територіального устрою Харківської обласної ради (за згодою)
--	--	--

Продовження табл. А.1

1	2	3
20.	Бехзат Тюрегюн	регіональний директор -заступник генерального директора ЗАТ «Філіп Морріс Україна» (за згодою)
21.	Бондарчук Ангела Станіславівна	директор з економіки ТОВ лікєро-горілчаного заводу «Прайм» (за згодою)
22.	Бубенко Павло Трохимович	директор Північно-Східного наукового центру НАН України і МОН України (за згодою)
23.	Бугаєць Анатолій Олександрович	почесний директор відкритого акціонерного товариства «Турбоатом» (за згодою)
24.	Вінник Анатолій Іванович	голова постійної комісії з питань планування соціально-економічного розвитку регіону Харківської обласної ради (за згодою)
25.	Гіршфельд Анатолій Мусійович	президент АТ «УПЕК» (за згодою)
26.	Головко Валерій Олексійович	ректор Харківської державної зооветеринарної академії, доктор ветеринарних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України (за згодою)
27.	Гулий Іван Михайлович	генеральний директор ПАОП «Промінь» Красноградського району (за згодою)
28.	Гусєв Володимир Андрійович	директор Північно-Східного регіонального центру інноваційного розвитку (за згодою)
29.	Дегтяр Андрій Олегович	завідувач кафедри економічної теорії та фінансів Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, доктор державного управління, професор (за згодою)
30.	Дем'яненко Іван Якович	голова постійної комісії з питань промисловості, будівництва, транспорту, шляхів і зв'язку Харківської обласної ради (за згодою)
31.	Денисюк Станіслав Федорович	голова постійної комісії з питань забезпечення законності, громадського порядку, боротьби з корупцією та організованою злочинністю Харківської обласної ради (за згодою)
32.	Донський Олександр Михайлович	голова постійної комісії з питань екології, надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків Харківської обласної ради (за згодою)
33.	Дудка Олександр Олексійович	директор КП «Індустріальний парк «Рогань» (за згодою)
34.	Жданов Олександр Андрійович	директор державного підприємства Харківський машинобудівний завод «ФЕД» (за згодою)
35.	Зайцев Олексій Борисович	президент ТОВ АФ «Сади України» Кегичівського району (за згодою)
36.	Казакова Вікторія Сергіївна	заступник голови Харківської обласної ради (за згодою)
37.	Качук Володимир Вікторович	начальник управління Національного банку України в Харківській області (за згодою)
38.	Кизим Микола Олександрович	директор науково-дослідного центру індустриальних проблем розвитку Національної академії наук України,

		доктор економічних наук, професор (за згодою)
--	--	---

Продовження табл. А.1

1	2	3
39.	Кириченко Віктор Васильович	директор інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України, доктор сільськогосподарських наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України (за згодою)
40.	Кірш Олександр Вікторович	головний редактор журналу «Бухгалтер», кандидат економічних наук, заслужений економіст України (за згодою)
41.	Коваленко Алла Орестівна	генеральний директор АТЗТ «Харківська бісквітна фабрика» (за згодою)
42.	Ковальська Віта Володимирівна	начальник кафедри адміністративного права та процесу Навчально-наукового інституту підготовки фахівців міліції громадської безпеки Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук (за згодою)
43.	Криворучко Анатолій Тихонович	директор товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірма «Новий шлях» (за згодою)
44.	Кривцов Олександр Станіславович	перший заступник Харківського міського голови (за згодою)
45.	Кудревич Олександр Андрійович	генеральний директор приватного аграрно-орендного підприємства «Зоря» Красноградського району (за згодою)
46.	Левченко Наталія Вікторівна	голова постійної комісії з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму Харківської обласної ради (за згодою)
47.	Лобойченко Володимир Васильович	голова Чугувської районної державної адміністрації
48.	Мазоренко Дмитро Іванович	ректор Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. Петра Василенка, кандидат технічних наук, професор, заслужений працівник освіти України (за згодою)
49.	Мальцев Олександр Тимофійович	начальник Інспекції державного архітектурно-будівельного контролю в Харківській області (за згодою)
50.	Меркулова Тамара Вікторівна	завідувач кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, доктор економічних наук, професор (за згодою)
51.	Момот Микола Федорович	голова постійної комісії з правових питань та регуляторної політики Харківської обласної ради (за згодою)
52.	Мураєв Євген Володимирович	голова Зміївської районної державної адміністрації
53.	Назаров Євген Олександрович	директор Харківської філії АТ «Брокбізнесбанк» (за згодою)
54.	Немикіна Людмила Петрівна	голова постійної комісії з питань бюджету Харківської обласної ради (за згодою)
55.	Овсянніков Сергій Іванович	начальник Головного фінансового управління Харківської облдержадміністрації

1	2	3
56.	Овчаренко Сергій Іванович	голова постійної комісії з питань аграрної політики, земельних відносин та природокористування Харківської обласної ради (за згодою)
57.	Омельченко Людмила Григорівна	голова постійної комісії з питань культури, історичної спадщини, духовності та національних меншин Харківської обласної ради (за згодою)
58.	Остапчук Віктор Миколайович	начальник Південної залізниці (за згодою)
59.	Пірожников Сергій Володимирович	генеральний директор інвестиційної групи «Меіоп» (за згодою)
60.	Пономаренко Володимир Степанович	ректор Харківського національного економічного університету, доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України (за згодою)
61.	Попов Віктор Васильович	голова постійної комісії з питань інвестицій та розвитку малого і середнього бізнесу Харківської обласної ради (за згодою)
62.	Прокопенко Іван Федорович	голова постійної комісії з питань науки і освіти Харківської обласної ради (за згодою)
63.	Пузік Володимир Кузьмич	ректор Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва, доктор сільськогосподарських наук, професор (за згодою)
64.	Радченко Вікторія Вікторівна	голова Представництва Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва в Харківській області (за згодою)
65.	Ровчак Андрій Якович	голова сільськогосподарського колективу «Восток» Ізюмського району (за згодою)
66.	Розсоха Володимир Васильович	заступник голови постійної комісії з питань бюджету Харківської обласної ради (за згодою)
67.	Рубаненко Леонід Іванович	голова об'єднання організацій роботодавців Харківщини (за згодою)
68.	Святаш Володимир Миколайович	голова постійної комісії з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства Харківської обласної ради (за згодою)
69.	Сікара Михайло Борисович	засновник ТОВ «Керуюча компанія «Телесенс Холдінг», старший науковий співробітник, кандидат технічних наук (за згодою)
70.	Стадник Григорій Васильович	перший проректор Харківської національної академії міського господарства, кандидат економічних наук (за згодою)
71.	Сталинський Дмитро Віталійович	генеральний директор «УкрДНТЦ «Енергосталь» (за згодою)
72.	Сташис Володимир Володимирович	перший проректор Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого (за згодою)
73.	Стерін В'ячеслав Леонідович	директор Харківської філії ЗАТ «Київстар Дж.Ес.Ем.» (за згодою)
74.	Стрижко Леонід Петрович	голова постійної комісії з питань забезпечення прав

		людини, свободи слова та інформації Харківської обласної ради (за згодою)
--	--	---

Закінчення табл. А.1

1	2	3
75.	Суботін Віктор Георгійович	генеральний директор ВАТ «Турбоатом» (за згодою)
76.	Таукешева Тетяна Дмитрівна	заступник Харківського міського голови -директор Департаменту бюджету і фінансів Харківської міської ради (за згодою)
77.	Тацій Василь Якович	ректор Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого (за згодою)
78.	Тітов Микола Ілліч	перший заступник голови Харківської обласної ради (за згодою)
79.	Фатєєв Михайло Іванович	заступник Харківського міського голови -директор Департаменту економіки та комунального майна Харківської міської ради (за згодою)
80.	Харченко Олександр Михайлович	голова правління ВАТ «Трест«Житлобуд-1» (за згодою)
81.	Чігрінов Олег Васильович	кандидат економічних наук, доцент Харківського інституту бізнесу і менеджменту, член спостережної ради Харківської будівельної спілки (за згодою)
82.	Чугунов Ігор Якович	ректор Київської академії фінансового управління, доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України (за згодою)
83.	Шишкунов Олег Федорович	директор приватного сільськогосподарського підприємства «Родина» Дворічанського району (за згодою)
84.	Шкодовський Юрій Михайлович	ректор Харківського державного технічного університету будівництва та архітектури, доктор архітектури, професор, народний архітектор України (за згодою)
85.	Шумілкін Володимир Андрійович	голова постійної комісії з питань соціальної політики та захисту населення Харківської обласної ради (за згодою)
86.	Шутенко Леонід Миколайович	ректор Харківської національної академії міського господарства, доктор технічних наук, професор, заслужений працівник народної освіти України (за згодою)

СПИСОК РОЗРОБНИКІВ

Загальне керівництво:

1. Добкін Михайло Маркович, голова Харківської обласної державної адміністрації, кандидат юридичних наук
2. Чернов Сергій Іванович, голова Харківської обласної ради, кандидат наук з державного управління, заслужений працівник сільського господарства України
3. Сапронов Юрій Анатолійович, заступник голови Харківської обласної державної адміністрації, депутат Харківської обласної ради
4. Кернес Геннадій Адольфович, Харківський міський голова

Наукова редакція:

5. Кизим Микола Олександрович, директор Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України, доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України
6. Пономаренко Володимир Степанович, ректор Харківського національного економічного університету, доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України

Координатор:

Головне управління економіки Харківської обласної державної адміністрації

У розробці стратегії брали участь:

7. Авершин Сергій Володимирович, начальник Головного управління економіки Харківської обласної державної адміністрації
8. Алексейчук Віталій Володимирович, заступник голови Харківської обласної державної адміністрації
9. Андреев Сергій Юрійович, генеральний директор Комунального підприємства «Харківські теплові мережі», кандидат наук з державного управління
10. Бабасєв Володимир Миколайович, перший заступник голови Харківської обласної державної адміністрації, доктор наук з державного управління, професор, академік Міжнародної інженерної академії
11. Бабич Євген Миколайович, депутат Харківської міської ради, кандидат хімічних наук
12. Бакіров Віль Савбанович, ректор Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, доктор соціологічних наук, професор
13. Бандурка Олександр Маркович, голова постійної комісії з правових питань, регуляторної політики, законності, громадського порядку, боротьби з корупцією та злочинністю Харківської обласної ради, доктор юридичних наук, професор, академік Академії правових наук України, академік Міжнародної інженерної академії, заслужений юрист України
14. Безрученко Володимир Олександрович, голова постійної комісії з питань молодіжної політики, спорту, туризму та підготовки до Євро-2012 Харківської обласної ради
15. Без'язичний Василь Федорович, начальник Управління паливно-енергетичного комплексу Харківської обласної державної адміністрації, заслужений енергетик України
16. Белова Людмила Олександрівна, депутат Харківської обласної ради
17. Бобирева Вікторія Володимирівна, начальник управління фармації і фармацевтичної промисловості Харківської обласної державної адміністрації

18. Бовдуй Іван Петрович, голова Барвінківської районної державної адміністрації, депутат Харківської обласної ради
19. Бойко Валерій Володимирович, директор Інституту загальної та невідкладної хірургії Національної Академії медичних наук України, доктор медичних наук, професор
20. Бойко Юрій Володимирович, Голова Правління Всеукраїнського громадського об'єднання «Успішна Україна», член Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України
21. Бубенко Павло Трохимович, директор Північно-Східного наукового центру НАН і МОН України, доктор економічних наук, професор
22. Вінник Анатолій Іванович, секретар постійної комісії з питань забезпечення прав людини, свободи слова та інформації
23. Галацан Олександр Вікторович, начальник Головного управління охорони здоров'я Харківської обласної державної адміністрації, кандидат наук з державного управління
24. Горошко Вадим Олександрович, депутат Харківської обласної ради
25. Грищенко Володимир Олександрович, член Адміністративної Ради Міжнародної організації праці
26. Гуренко Юрій Олександрович, начальник Головного управління промисловості, транспорту і зв'язку Харківської обласної державної адміністрації
27. Давтян Олександр Саркісович, голова постійної комісії з питань забезпечення прав людини, свободи слова та інформації Харківської обласної ради
28. Добкін Михайло Маркович, голова Харківської обласної державної адміністрації, кандидат юридичних наук
29. Добкін Дмитро Маркович, депутат Харківської обласної ради
30. Донський Олександр Михайлович, голова постійної комісії з питань екології, надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків Харківської обласної ради
31. Дорошенко Сергій Миколайович, перший заступник начальника Головного управління житлово-комунального господарства та розвитку інфраструктури Харківської обласної державної адміністрації
32. Дудка Олександр Олексійович, директор КП «Індустріальний парк «Рогань» Харківської обласної ради
33. Дулуб Валентин Григорович, заступник голови Харківської обласної державної адміністрації
34. Дулуб Лідія Миколаївна, голова постійної комісії з питань науки, освіти, культури, історичної спадщини, духовності та національних меншин Харківської обласної ради
35. Захуцька Олена Володимирівна, начальник Головного управління праці та соціального захисту населення Харківської обласної державної адміністрації
36. Збукар Віталій Павлович, голова Харківської районної державної адміністрації, депутат Харківської обласної ради
37. Золотарьов Володимир Михайлович, генеральний директор ЗАТ «Завод «Південкабель», кандидат технічних наук, доцент, академік інженерної Академії наук України, депутат Харківської міської ради
38. Зубрич Ігор Олександрович, начальник Головного управління агропромислового розвитку Харківської обласної державної адміністрації
39. Казакова Вікторія Сергіївна, голова постійної комісії з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства та соціального захисту населення Харківської обласної ради, кандидат фармацевтичних наук
40. Камаса Михайло Юрійович, радник заступника голови Харківської обласної державної адміністрації Сапронова Ю. А. на громадських засадах

41. Карпенко Володимир Геннадійович, проректор Харківської медичної академії післядипломної освіти, доктор медичних наук, професор
42. Кацуба Володимир Михайлович, голова Дергачівської районної державної адміністрації, депутат Харківської обласної ради
43. Квартенко Роман Олексійович, начальник Державного управління охорони навколишнього природного середовища в Харківській області
44. Кизим Микола Олександрович, директор Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України, доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України
45. Кірлюхін Олексій Михайлович, в. о. співголови виконкому Ради керівників прикордонних областей Республіки Білорусь, Російської Федерації та України, кандидат географічних наук, член-кореспондент Академії технологічних наук України
46. Кривцов Олександр Станіславович, перший заступник Харківського міського голови
47. Коваленко Олександр Миколайович, в. о. Генерального директора комунального підприємства каналізаційного господарства «Харківкомуночиствод», кандидат технічних наук, Лауреат державної премії України в області науки і техніки
48. Корінько Іван Васильович, в. о. генерального директора Комунального підприємства «Виробничо-технологічне підприємство «Вода», доктор технічних наук, професор, заслужений працівник сфери послуг України
49. Кузнецов Дмитро Павлович, начальник управління культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації
50. Ландсман Вадим Аркадійович, заступник голови Харківської обласної державної адміністрації
51. Лісовий Володимир Миколайович, ректор Харківського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН України, заслужений лікар України
52. Лобойченко Володимир Васильович, голова Чугуївської районної державної адміністрації, депутат Харківської обласної ради
53. Мазоренко Дмитро Іванович, ректор Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. Петра Василенка, кандидат технічних наук, професор
54. Маренич Вікторія Михайлівна, начальник управління у справах преси та інформації Харківської обласної державної адміністрації, заслужений журналіст України
55. Мартинов Михайло Данилович, начальник Головного управління МВС України в Харківській області, генерал-майор міліції, депутат Харківської обласної ради
56. Медведєв Андрій Олегович, депутат Харківської обласної ради
57. Михайлов Габріел Миколайович, депутат Харківської міської ради
58. Мураєв Євген Володимирович, голова Зміївської районної державної адміністрації, депутат Харківської обласної ради
59. Муригін Микола Олексійович, голова Красноградської районної державної адміністрації, депутат Харківської обласної ради
60. Назаров Євген Олександрович, директор Харківської філії АТ «Брокбізнесбанк», заслужений економіст України
61. Немикіна Людмила Петрівна, голова постійної комісії з питань бюджету Харківської обласної ради
62. Овсянніков Сергій Іванович, начальник Головного фінансового управління Харківської обласної державної адміністрації, заслужений економіст України
63. Овчаренко Сергій Іванович, голова постійної комісії з питань аграрної політики, земельних відносин та природокористування Харківської обласної ради

64. Парамонов Андрій Олександрович, начальник управління капітального будівництва Харківської обласної державної адміністрації
65. Пасієшвілі Нана Мірабівна, головний лікар Комунальної установи охорони здоров'я «Спеціалізований міський клінічний пологовий будинок №5 м. Харкова»
66. Перепелиця Дмитро Іванович, начальник Головного управління у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської обласної державної адміністрації, депутат Харківської міської ради
67. Полівенок Ігор Вікторович, завідуючий відділенням кардіохірургії та невідкладної кардіології Інституту загальної та невідкладної хірургії Національної Академії медичних наук України, кандидат медичних наук
68. Пономаренко Володимир Степанович, ректор Харківського національного економічного університету, доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України
69. Потапов Євген Євгенович, депутат Харківської обласної ради
70. Пузик Володимир Кузьмич, ректор Харківського аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, професор, доктор сільськогосподарських наук, член-кореспондент Української академії аграрних наук
71. Рабінович Михайло Самуїлович, начальник управління містобудування та архітектури Харківської обласної державної адміністрації
72. Росоха Володимир Омелянович, начальник Головного управління з питань надзвичайних ситуацій Харківської обласної державної адміністрації, кандидат психологічних наук, доцент, професор
73. Савін Євген Євгенович, заступник голови Харківської обласної державної адміністрації, депутат Харківської міської ради
74. Сапронов Юрій Анатолійович, заступник голови Харківської обласної державної адміністрації, депутат Харківської обласної ради
75. Семенов Владлен Трохимович, проректор Харківської національної академії міського господарства, кандидат архітектури, професор
76. Сімсон Едуард Альфредович, Президент консалтингової групи «Українські інформаційні системи»
77. Столбовий Іван Михайлович, голова Балаклійської районної державної адміністрації, депутат Харківської обласної ради
78. Суботін Віктор Георгійович, голова постійної комісії з питань соціально-економічного розвитку регіону, інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва Харківської обласної ради, кандидат економічних наук, заслужений економіст України
79. Тітов Микола Ілліч, голова постійної комісії з питань розвитку місцевого самоврядування, адміністративно-територіального устрою, регламенту та депутатської діяльності Харківської обласної ради, кандидат юридичних наук, доцент, заслужений юрист України
80. Товажнянський Леонід Леонідович, ректор Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», доктор технічних наук, почесний академік Академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки
81. Усенко Олег Вікторович, депутат Харківської обласної ради
82. Фатеев Михайло Іванович, заступник Харківського міського голови – директор Департаменту економіки та комунального майна Харківської міської ради
83. Федак Богдан Степанович, головний лікар Харківської обласної клінічної лікарні
84. Харченко Олександр Михайлович, голова правління ВАТ «Трест «Жилбуд-1»
85. Хома Василь Васильович, заступник голови Харківської обласної державної адміністрації – керівник апарату Харківської обласної державної адміністрації

86. Чернов Сергій Іванович, голова Харківської обласної ради, кандидат наук з державного управління, заслужений працівник сільського господарства України
87. Чехунов Микола Васильович, голова постійної комісії з питань спільної власності територіальних громад області Харківської обласної ради, кандидат економічних наук, заслужений працівник сфери послуг України
88. Чечельницький Сергій Георгійович, Головний архітектор м. Харкова
89. Чугунов Ігор Якович, директор Науково-дослідного інституту Київського національного торговельно-економічного університету, доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України
90. Шаповал Євген Володимирович, депутат Харківської міської ради
91. Шаповал Роман Володимирович, начальник Головного управління освіти і науки Харківської обласної державної адміністрації
92. Шаповалов Олег Володимирович, голова постійної комісії з питань паливно-енергетичного комплексу, житлово-комунального господарства, промисловості, будівництва, транспорту, шляхів і зв'язку Харківської обласної ради
93. Шевчук Анатолій Купріянович, перший заступник Голови Об'єднання профспілок Харківської області
94. Шурма Ігор Михайлович, заступник голови Харківської обласної державної адміністрації, депутат Харківської обласної ради
95. Шутенко Леонід Миколайович, ректор Харківської національної академії міського господарства, доктор технічних наук, професор

Організаційний план розгляду та затвердження «Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року»

№	Захід	Термін	Відповідальні
1	2	3	4
1.	Підготовка Проекту Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року	протягом жовтня 2010 р.	Сапронов Ю.А., Кизим М.А., Авершин С.В.
2.	Оприлюднення Проекту Стратегії: <ul style="list-style-type: none"> - розміщення Проекту Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року на сайті облдержадміністрації в розділі «Харківський регіональний Комітет з економічних реформ»; - проведення круглого столу за темою: «Обговорення Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року» в рамках Міжнародної науково-практичної конференції «Конкурентоспроможність та інновації. Проблеми науки та практики» на базі ХНЕУ; - проведення круглого столу щодо обговорення Проекту Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року на базі НТУ «ХП» - проведення круглого столу щодо обговорення Проекту Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року на базі ХНАМГ - проведення круглого столу щодо обговорення Проекту Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року на базі ХНМУ - проведення круглого столу щодо обговорення Проекту Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року 	<p>7 листопада 2010 р.</p> <p>11-12 листопада 2010 р.</p> <p>16 листопада 2010 р.</p> <p>19 листопада 2010 р.</p> <p>19 листопада 2010 р.</p> <p>23 листопада 2010 р.</p>	<p>Сапронов Ю.А., Савін Є.Є., Маренич В.М.</p> <p>Сапронов Ю.А., Ландсман В.А., Пономаренко В.С., Кизим М.А., Авершин С.В.</p> <p>Бабаєв В.М., Сапронов Ю.А., Ландсман В.А., ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л.Л., Кизим М.А., Авершин С.В.,</p> <p>Сапронов Ю.А., Дулуб В.Г., Ландсман В.А., Шутенко Л.М., Кизим М.А.,</p> <p>Авершин С.В., Сапронов Ю.А., Шурма І.М., Ландсман В.А., Лісовий В.М., Кизим М.А., Авершин С.В.</p> <p>Сапронов Ю.А., Алексейчук В.В., Ландсман В.А., Пузік В.К.,</p>

	року на базі ХНАУ ім. В.В.Докучаєва		Кизим М.А., Авершин С.В.
--	-------------------------------------	--	-----------------------------

Продовження табл. В.1

1	2	3	4
	<ul style="list-style-type: none"> - проведення круглого столу щодо обговорення Проекту Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року на базі ХНУ ім. В.Н.Каразіна; - засідання Ради ректорів вищих навчальних закладів III –IV рівнів акредитації Харківського вузівського центру для обговорення Проекту Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року; - засідання Харківського регіонального Комітету з економічних реформ для обговорення наступних питань: Обговорення Проекту Стратегії соціально-економічного (сталого) 	<p>23 листопада 2010 р.</p> <p>25 листопада 2010р.</p> <p>26</p>	<p>Сапронов Ю.А., Шурма І.М., Ландсман В.А., Лісовий В.М., Кизим М.А., Авершин С.В.</p> <p>Сапронов Ю.А., Алексейчук В.В., Ландсман В.А., Пузік В.К., Кизим М.А., Авершин С.В.</p> <p>Сапронов Ю.А., Ландсман В.А., Бакіров В.С., Кизим М.А., Авершин С.В.</p>

	<p>розвитку Харківської області до 2020 року;</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведення круглого столу з головами постійних комісій обласної ради з метою обговорення Проекту Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року; - проведення прес-конференцій за темами: <ul style="list-style-type: none"> а) Етапи розробки Проекту Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року; 	<p>листопада 2010 р</p> <p>29 листопада 2010 р.</p> <p>9 листопада 2010 р.</p>	<p>Ландсман В.А., Бакіров В.С., Шутенко Л.М., Пономаренко В.С., Товажнянський Л.Л, Пузік В.К. Лісовий В.М.,</p> <p>Сапронов Ю.А., Авершин С.В., Кизим М.А.</p> <p>Чернов С.І. Сапронов Ю.А., Авершин С.В., Кизим М.А., голови постійних комісій</p> <p>Сапронов Ю.А., Савін Є.Є., Маренич В.М., Авершин С.В., Кизим М.А.</p>
--	---	--	--

Продовження табл. В.1

1	2	3	4
	б) Підсумки обговорення Проекту Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року	29 листопада 2010 р.	Сапронов Ю.А., Савін Є.Є., Маренич В.М., Авершин С.В., Кизим М.А.
3.	Узагальнення пропозицій та зауважень учасників обговорень, доопрацювання Проекту стратегії;	до 4 грудня 2010 р.	Сапронов Ю.А., Авершин С.В., Кизим М.А.
4.	Погодження Проекту стратегії з заступниками голови облдержадміністрації, керівництвом обласної ради;	до 10 грудня 2010р.	Сапронов Ю.А., Авершин С.В.
5.	Розгляд Проекту стратегії на депутатських комісіях Харківської обласної ради;	до 20 грудня 2010 р.	Чернов С.І., Сапронов Ю.А., Авершин С.В., Кизим М. А.
6.	Затвердження Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року на сесії Харківської	до 24 грудня 2010 р.	Сапронов Ю.А., Авершин С.В.

Додаток Д

Протокольне рішення за результатами установчої наради членів Робочої групи з підготовки проекту «Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року» від 22 жовтня 2010 року.

Слухали:

1. Інформацію щодо організаційного плану розгляду та затвердження «Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року»;
2. Про механізми створення та затвердження Проекту «Стратегії соціально – економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року»;
3. Про механізми реалізації «Стратегії соціально – економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року» та її впливу на економіку області.

Вирішили:

1. Взяти до відома інформацію М.М. Добкіна; С.І. Чернова; Ю.А. Сапронова; М.О. Кизима.
2. Першому заступнику голови обласної державної адміністрації (В.М. Бабаєву), заступникам голови обласної державної адміністрації (В.В. Алексейчуку, В.Г. Дулубу, В.А. Ландсману, Є.Є. Савіну, І.М. Шурмі) відповідно до їх компетенції, надати до Секретаріату робочої групи через Головне управління економіки обласної державної адміністрації:
 - інформацію щодо пріоритетних напрямків розвитку наступних секторів економіки області: житлово-комунального господарства; сільського господарства;

переробки сільськогосподарської продукції та харчової промисловості; будівельної галузі, енергозабезпечення та енергозбереження; охорони здоров'я; транскордонного співробітництва в рамках євро регіону «Слобожанщина»; екологічного стану, утилізації та переробки відходів; високотехнологічного машинобудування; транспортної інфраструктури (у тому числі в сільській місцевості) та наявної інфраструктури в рамках підготовки та проведення «Євро-2012»;

- перелік цільових програм, які необхідно розробити для реалізації пріоритетних напрямків розвитку відповідних секторів області;

- перелік інвестиційних проектів, які необхідно реалізувати в рамках цільових програм за пріоритетними напрямками розвитку.

Термін: до 1 листопада 2010 року.

3. Заступнику голови обласної державної адміністрації, заступнику голови робочої групи Ю.А. Сапронову; заступнику голови обласної державної адміністрації Є.Є. Савіну; начальнику управління у справах преси та інформації обласної державної адміністрації В.М. Маренич розмістити Проект «Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року» на сайті обласної державної адміністрації в розділі «Харківський регіональний комітет з економічних реформ».

Термін: 7 листопада 2010 року

4. Заступнику голови обласної державної адміністрації, заступнику голови робочої групи Ю.А. Сапронову; директору Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України, секретарю робочої групи М.О. Кизиму; ректору Харківського національного економічного університету В.С. Пономаренку організувати в рамках Міжнародної науково-практичної конференції «Конкурентоспроможність та інновації. Проблеми науки та практики» на базі Харківського національного економічного університету проведення круглого столу за темою «Обговорення Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року».

Термін: 11-12 листопада 2010 року

5. Першому заступнику голови обласної державної адміністрації В.М. Бабаєву; заступнику голови обласної державної адміністрації, заступнику голови робочої групи Ю.А. Сапронову; заступнику голови обласної державної адміністрації В.А. Ландсману; заступнику голови обласної державної адміністрації І.М. Шурмі; заступнику голови обласної державної адміністрації В.Г. Дулубу; заступнику голови обласної державної адміністрації В.В. Алексейчуку; ректору Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКОМУ; ректору Харківської національної академії міського господарства Л.М. Шутенку; ректору Харківського національного медичного університету В.М. Лісовому; ректору Харківського аграрного університету ім. В.В. Докучаєва В.К. Пузіку; ректору Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна В.С. Бакірову організувати на базі вищих навчальних закладів проведення круглих столів з обговорення Проекту «Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року» за відповідними напрямками, згідно затвердженого організаційного плану.

Термін: 23 листопада 2010 року

6. Відповідальному секретарю Харківського регіонального Комітету, заступнику голови робочої групи Ю.А. Сапронову організувати проведення засідання Харківського регіонального комітету з економічних реформ для обговорення Проекту «Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року».

Термін: 26 листопада 2010 року

7. Голові обласної ради, співголові Робочої групи С.І. Чернову; заступнику голови обласної державної адміністрації, заступнику голови робочої групи Ю.А. Сапронову; директору Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України, секретарю Робочої групи М.О. Кизиму організувати проведення

круглого столу з головами постійних комісій обласної ради з метою обговорення Проекту «Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року».

Термін: 29 листопада 2010 року

8. Заступнику голови обласної державної адміністрації, заступнику голови Робочої групи Ю.А. Сапронову; директору Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України, секретарю Робочої групи М.О. Кизиму узагальнити пропозиції та зауваження, які були надані під час обговорень та доопрацювати Проект «Стратегії соціально-економічного (сталого) розвитку Харківської області до 2020 року».

Термін: 4 грудня 2010 року

Реалізація пріоритетних напрямів розвитку здійснюється шляхом виконання розроблених середньострокових програм. Всього передбачено розробку, прийняття та реалізацію в області 34 регіональних програм, з яких 18 вже затверджені і по них ведеться відповідна робота. Крім того, відповідно до Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, розробляється проект Угоди щодо регіонального розвитку Харківського регіону між Кабінетом Міністрів України та Харківською обласною радою.

Додаток Ж
Таблиця Ж.1

Склад робочих груп Харківського регіонального Комітету з економічних реформ

Назва робочої групи	Голова робочої групи	Члени робочої групи	Посади
1	2	3	4
Модернізація інфраструктури та базових секторів	ДУЛУБ Валентин Григорович		перший заступник голови обласної державної адміністрації, голова робочої групи
	Напрями у рамках роботи робочої групи: 1. Реформа житлово-комунального господарства 2. Реформа паливно-енергетичного комплексу 3. Реформа будівельної галузі	ГРИВА Роман Сергійович ПАРАМОНОВ Андрій Олександрович АНДРЕЄВ Сергій Юрійович КОРІНЬКО Іван Васильович БАБАЄВ Володимир Миколайович	директор Департаменту житлово-комунального господарства та розвитку інфраструктури Харківської обласної державної адміністрації, заступник голови робочої групи перший заступник Харківського міського голови генеральний директор КП «Харківські теплові мережі» генеральний директор КП «Харківводоканал» ректор Національної академії

			міського господарства
Сталий економічний розвиток, бізнес-клімат та інвестиції	САПРОНОВ Юрій Анатолійович		
	Напрями у рамках роботи робочої групи: 1. Дерегуляція і розвиток малого і середнього бізнесу 2. Приватизація 3. Механізми залучення іноземних інвестицій	АВЕРШИН Сергій Володимирович АНИСТАРОВА Олена Миколаївна БОНДАРЧУК Анжела Станіславівна КОВАЛЕНКО Алла Орестівна КОЛІСНИК Оксана Петрівна КОНОВАЛОВА Ірина Олегівна ПОНОМАРЕНКО Володимир Степанович	-директор Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації -виконавчий директор Співки підприємців Харківської області -директор з економіки ТОВ лікєро-горілочного заводу «Прайм» -генеральний директор АТЗТ «Харківська бісквітна фабрика», Герой України -директор Харківського регіонального фонду підтримки підприємництва -регіональний менеджер Харківської філії Європейської Бізнес Асоціації -ректор Харківського національного економічного університету

Продовження табл. Ж.1

1	2	3	4
Міжнародна інтеграція і співпраця	Ткачов Денис Станіславович		заступник директора Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації

	<p>Напрями у рамках роботи робочої групи:</p> <p>1. Створення позитивного інвестиційного іміджу Харківської області</p> <p>2. Поглиблення торгово-економічного співробітництва з країнами СНД та іншими перспективними торговими партнерами</p> <p>3. Активізація міжнародної технічної допомоги</p> <p>4. Розвиток транскордонного співробітництва</p>	<p>БОДАЄВ Вадим Ігорович</p> <p>ДУДКА Олександр Олексійович</p> <p>КОНОВАЛОВА Ірина Олегівна</p> <p>НАЗАРОВ Євген Олександрович</p> <p>СМІЦЬКА Юлія Анатоліївна</p> <p>ШЕВЦОВ Володимир Олексійович</p>	<p>-директор інвестиційної компанії «SigmaBleyzer»</p> <p>-директор ДБУ «Харківський регіональний центр з інвестицій та розвитку»</p> <p>-регіональний менеджер Харківської філії Європейської Бізнес Асоціації</p> <p>-віце-президент ТОВ «Слобожанський миловар»</p> <p>-віце-президент Харківської Торгово-промислової палати</p> <p>-начальник відділу організації митного контролю Харківської обласної митниці</p>
Законодавче та інституційне забезпечення реформ	АНПЛОГОВ Олег Вікторович		заступник голови обласної державної адміністрації, голова робочої групи
	<p>Напрями у рамках роботи робочої групи:</p> <p>1. Реформа державної служби</p> <p>2. Реформа виконавчої служби</p>	<p>САВІН Євген Євгенович</p> <p>МАРТІН Артур Мартікович</p> <p>ПЕРЕПЕЛИЦЯ Марія Олександрівна</p> <p>ЮНОШЕВА Віта Анатоліївна</p> <p>МОСТОВИЙ Григорій Іванович</p>	<p>- заступник голови обласної державної адміністрації, співголова робочої групи</p> <p>- директор Юридичного департаменту Харківської обласної державної адміністрації</p> <p>- кандидат юридичних наук, доцент кафедри фінансового права Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»</p> <p>- головний спеціаліст організаційного відділу апарату обласної державної адміністрації-заступник директора з наукової роботи та міжнародних зв'язків</p>

Додаток 3

- Підрозділи соціально-економічного аналізу Харківської області та їх характеристика
- Територія та географічне розташування – включає детальний опис, але не має візуалізації, яка передбачена згідно з методологією.
 - Ландшафт – досить короткий опис, але підкреслює найголовнішу інформацію, відсутня візуалізація.

- Кліматичні умови – зауважені середні показники.
- Природно-ресурсний потенціал – детально уточнено запаси харківської області.
- Чисельність населення та демографічна ситуація – уточнена таблицею: «Динаміка природного руху населення по адміністративно-територіальним одиницям Харківської області у 2002 – 2009 рр. (осіб на 1000 жителів)».
- Адміністративно-територіальний поділ - дані подані у таблицях: «Адміністративно-територіальні одиниці Харківської області на 1 січня 2010 р.», «Харківська область у масштабі України в 2009 р.», «Динаміка соціально-економічного розвитку Харківської області в 2000 – 2009 рр.».
- Промисловість: дані подані у таблицях: «Структура промислового виробництва в Харківській області в 2001 р. і 2009 р.»
- Сільське господарство - дані подані у таблицях: «Динаміка поголів'я великої рогатої худоби в сільськогосподарських підприємствах по районах Харківської області в 1990 – 2009 рр.», «Динаміка реалізації молока та молочних продуктів сільськогосподарськими підприємствами Харківської області в 1990 – 2009 рр.», «Динаміка валової продукції сільського господарства Харківської області в 1990 – 2009 рр.», «Сільськогосподарське освоєння території Харківської області».
- Транспорт - опис уточнено таблицею: «Вантажообіг і пасажирообіг залізничного та автомобільного транспорту Харківської області в 2000 – 2009 рр.».
- Будівництво – опис уточнено таблицею: «Динаміка введення в експлуатацію житла по адміністративно-територіальним одиницям Харківської області у 2000 – 2009 рр.».
- Сфера послуг - опис уточнено таблицею: «Структура надання послуг населенню Харківської області у 2009 р.».
- Податково-бюджетна ситуація – розділ не вказаний у рекомендаціях, але дуже важливий і набагато точніше відображає потреби регіону. Дані подані у таблицях: «Динаміка податкових надходжень і витрат по районах і містах Харківської області в 2009 р.», «Рівень життя населення», «Динаміка середньомісячної номінальної заробітної плати працівників по адміністративно-територіальним одиницям Харківської області в 2007 – 2009 рр.», «Динаміка рівня зареєстрованого безробіття по адміністративно-територіальним одиницям Харківської області в 2007 – 2009 рр.».
- Зовнішньоекономічна діяльність - дані подані у таблицях: «Динаміка обсягів експорту-імпорту товарів Харківської області в 2001 – 2009 рр.», «Структура експорту продукції Харківської області в 2002 та 2009 рр.», «Обсяги експорту-імпорту товарів по адміністративно-територіальним одиницям Харківської області за 2009 р.», «Найбільші за обсягами види послуг у структурі зовнішньої торгівлі Харківської області в 2009 р.», «Структура прямих іноземних інвестицій у Харківську область за видами економічної діяльності в 2000 – 2009 рр.», «Структура прямих іноземних інвестицій в Харківську область по країнах у 2000 – 2009 рр.», «Інвестиції зарубіжних країн в економіку адміністративно-територіальних одиниць Харківської області в 2000 – 2009 рр.». Даний підрозділ має розширений опис, що дозволяє виявити пріоритетність проблем за інвестиціями.
- Екологічна ситуація – виділено головні проблеми регіону і підкріплено діаграмою: «Діаграма обсягів викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних і пересувних джерел по районах Харківської області в 2009 р.»

Додаток К
Таблиця К.1

Переваги та ризики соціальному розвитку Харківського регіону

Переваги соціального розвитку	Ризики соціального розвитку
Розгалужена мережа медичних закладів загального профілю та спеціалізованих медичних установ. Наявність наукових медичних установ АМН	Високий рівень зовнішньої міграції населення

України. Достатньо високий рівень кваліфікації медичного персоналу	
Низький рівень офіційного безробіття. Наявність розгалуженої мережі соціальних установ	Недостатнє та неефективне державне фінансування системи охорони здоров'я, освіти, науки та житлово-комунального господарства
Забезпечення виробництва електроенергії та теплоенергії, власний видобуток вуглеводнів та переробка газоконденсату. Наявність виробничих потужностей для збільшення виробництва електроенергії та відпуску теплоенергії від ТЕЦ з меншими питомими енерговитратами на 1 Гкал. Наявність виробничих потужностей для збільшення переробки газоконденсату на 30% (понад 1,0 млн т сировини на рік)	Великий дефіцит державного бюджету та пенсійного фонду
Наявність значних земельних ресурсів – переважно чорноземів. Наявність галузі з переробки сільськогосподарської продукції та випуску продуктів харчування	Низька якість та ефективність державного управління
Розгалужена система навчальних і шкільних закладів. Наявність наукових установ НАН України	Високий рівень корупції
Наявність будівельної галузі та галузі з випуску будівельних матеріалів	

Таблиця К.2

Переваги та ризики економічного розвитку Харківського регіону

Переваги	Ризики
Значні земельні ресурси – переважно чорноземи.	Зміна технологічного укладу в економіках провідних країн світу. Прискорення науково-технічного прогресу в світі
Значні поклади бурого та кам'яного	протекціоністська політика урядів держав світу до

вугілля.	своїх товаровиробників. Зміна міжнародного розподілу праці внаслідок глобалізації. Зростання рівня конкуренції на зовнішніх і внутрішніх ринках продукції
приграничне розташування з країнами СНД (Росією, Білоруссю).	Імпорт дешевої, неякісної продовольчої продукції
Високий науково-освітній потенціал.	Глобалізація економіки та експансія ТНК. Зростання фінансової нестійкості світової економіки
Розгалужена фінансово-кредитна система.	Вичерпання запасів ряду сировини та палива
	Низький рівень свободи підприємництва та непривабливий бізнес-клімат
	Високий тягар і рівень складності податків.
	Низька кредитоспроможність країни та висока вірогідність її дефолту
	Невисокий рівень привабливості країни для прямих іноземних інвестицій
	Політична нестабільність у країні.
	Низька якість та ефективність держ. управління.
	Значне від'ємне сальдо поточного рахунку платіжного балансу.

Таблиця К.3

Переваги та ризики розвитку природно-ресурсного потенціалу Харківського регіону

Переваги	Ризики
вигідне географічне розташування;	зміна напрямку транзиту енергоносіїв із Росії в Європу;
значні земельні ресурси – переважно чорноземи;	неврегульованість земельних відносин
помірно континентальний клімат;	невідповідність використання земельних ресурсів вимогам раціонального природокористування;
видове різноманіття лісових масивів;	зміна клімату та глобальне потепління;
рівнинний рельєф території;	експансія іноземних компаній в сільське господарство і нерациональне природокористування з їх боку;
значні розвідані запаси паливно-енергетичних копалин (природного газу, бурого та кам'яного вугілля, нафти);	недостатні інвестиції з боку держави в геологорозвідувальні роботи та технічне переоснащення галузі;
наявність достатньої сировинної бази для виробництва будівельних матеріалів, скляної та оптичної продукції.	конкуренція з боку іноземних компаній-виробників будівельних матеріалів, скляної та оптичної продукції.

Додаток Л
Таблиця Л.1

SWOT – аналіз сталого соціального розвитку Харківської області

Сильні внутрішні сторони	Слабкі внутрішні сторони
--------------------------	--------------------------

(конкурентні переваги)	(проблеми)
<p>Розгалужена мережа медичних закладів загального профілю та спеціалізованих медичних установ.</p> <p>Наявність наукових медичних установ АМН України.</p> <p>Достатньо високий рівень кваліфікації медичного персоналу</p>	<p>Від'ємне сальдо природного приросту населення.</p> <p>Високий рівень захворюваності населення, у першу чергу онкологічними та серцево-судинними хворобами.</p> <p>Високий рівень дитячої смертності.</p> <p>Незадовільна якість і висока вартість медичних послуг та ліків.</p> <p>Слабка матеріально-технічна база медичних установ</p>
<p>Низький рівень офіційного безробіття.</p> <p>Наявність розгалуженої мережі соціальних установ</p>	<p>Низький рівень середньої заробітної плати.</p> <p>Низький рівень мінімального розміру пенсій.</p> <p>Обмежені можливості щодо працевлаштування в сільській місцевості</p>
<p>Забезпечення виробництва електроенергії та теплоенергії, власний видобуток вуглеводнів та переробка газоконденсату.</p> <p>Наявність виробничих потужностей для збільшення виробництва електроенергії та відпуску теплоенергії від ТЕЦ з меншими питомими енерговитратами на 1 Гкал.</p> <p>Наявність виробничих потужностей для збільшення переробки газоконденсату на 30% (понад 1,0 млн. т сировини на рік</p>	<p>Значний знос основних фондів підприємств паливно-енергетичного комплексу.</p> <p>Значний знос основних фондів і висока енергоємність житлово-комунальної сфери.</p> <p>Необхідність оптимізації єдиної системи тепlopостачання та реконструкції тепломереж і обладнання.</p> <p>Незадовільна якість і висока вартість житловокомунальних послуг</p>
<p>Наявність значних земельних ресурсів – переважно чорноземів.</p> <p>Наявність галузі з переробки сільськогосподарської продукції та випуску продуктів харчування</p>	<p>Нераціональна структура споживання населенням продуктів харчування.</p> <p>Низька якість та висока вартість продуктів харчування.</p>
<p>Розгалужена система навчальних і шкільних закладів.</p> <p>Наявність наукових установ НАН України</p>	<p>Зниження рівня початкової та середньої освіти.</p> <p>Слабка матеріально-технічна база наукових та навчальних установ і шкільних закладів.</p> <p>Недоступність вищої освіти для малозабезпечених верств населення</p>
	<p>Внутрішньорегіональна диференціація за рівнем соціального розвитку та наявності депресивних територій</p>
<p>Наявність будівельної галузі та галузі з випуску будівельних матеріалів</p>	<p>Недостатня забезпеченість населення житлом</p>

Продовження табл. Л.1

Зовнішні сприятливі можливості	Зовнішні потенціальні загрози
--------------------------------	-------------------------------

<p>Запровадження системи первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини.</p> <p>Розвиток державно-приватного партнерства в соціальній сфері.</p> <p>Запровадження ефективної системи адресної допомоги незахищеним верствам населення.</p> <p>Державна цілеспрямована політика у сфері зайнятості населення.</p> <p>Реформування сфери житлово-комунального господарства та зниження його енергоємності.</p> <p>Цільова державна підтримка пріоритетних напрямів розвитку науки та техніки.</p> <p>Запровадження ефективної державної політики з подолання депресивності територій.</p> <p>Реалізація державної програми будівництва доступного житла</p>	<p>Високий рівень зовнішньої міграції населення.</p> <p>Недостатнє та неефективне державне фінансування системи охорони здоров'я, освіти, науки та житлово-комунального господарства.</p> <p>Великий дефіцит Державного бюджету та Пенсійного фонду.</p> <p>Низька якість та ефективність державного управління.</p> <p>Високий рівень корупції</p>
--	---

Стратегічна ціль 1: Харківська область – регіон сталого соціального розвитку (високої якості життя населення).

Операційна ціль 1.1. Поліпшення демографічної ситуації та покращення стану здоров'я населення.

Завданнями, які спрямовані на поліпшення демографічної ситуації в Харківській області та розвиток кластера охорони здоров'я, є такі:

1.1.1. Зниження захворюваності населення, у першу чергу на хвороби системи кровообігу (серцево-судинні та судинно-мозкові захворювання) та онкологічні.

1.1.2. Зниження дитячої смертності, у першу чергу у випадках уродженого пороку серця.

1.1.3. Впровадження системи первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини за рахунок формування єдиного медичного простору на території регіону.

1.1.4. Підготовка умов для переходу на страхову модель охорони здоров'я (систему соціального медичного страхування) шляхом забезпечення за рахунок досягнення фінансової стійкості медичних закладів, оптимізації їх мережі, збільшення самостійності керівників медичних закладів щодо управління фінансовими коштами, підвищення конкуренції у системі охорони здоров'я.

1.1.5. Профілактика і стимули здорового способу життя, здорових умов навчання і праці.

Операційна ціль 1.2. Скорочення диференціації доходів населення на основі реформування системи соціального захисту.

Завданнями, які спрямовані на скорочення диференціації доходів населення в Харківській області, є такі:

1.2.1. Збільшення розміру пенсій відповідно до прожиткового мінімуму.

1.2.2. Збільшення розміру оплати праці відносно прожиткового мінімуму.

1.2.3. Реформування системи соціального захисту населення.

Операційна ціль 1.3. Поліпшення якості житлово-комунальних послуг і реформування кластера житлово-комунального господарства.

Завданнями, які спрямовані на поліпшення якості житлово-комунальних послуг і реформування кластера ЖКГ Харківської області, є такі:

1.3.1. Забезпечення беззбиткового функціонування підприємств ЖКГ.

1.3.2. Технічне переоснащення ЖКГ, скорочення споживання енергетичних та матеріальних ресурсів.

1.3.3. Створення конкурентного середовища на ринку обслуговування житла, котре досягається шляхом організації об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, управляючих компаній та залучення приватних підприємств до обслуговування житла.

1.3.4. Залучення інвестицій та співробітництво зі світовими фінансовими установами та донорськими організаціями.

Стратегічна ціль 2. Харківська область – регіон сталого економічного розвитку (інноваційної економіки).

Операційна ціль 2.1. Відновлення кластера з виробництва й переробки сільськогосподарської продукції та випуску продуктів харчування.

В Харківській області спостерігаються суттєві відхилення в харчуванні населення від рекомендованих МОЗ України норм раціонального харчування, однак якщо прикласти зусилля, цю ситуацію можна виправити.

Завданнями, які спрямовані на відновлення кластера з виробництва й переробки сільськогосподарської продукції та випуску продуктів харчування в Харківській області, є такі:

2.1.1. Збільшення виробництва м'яса, у першу чергу свинини, на індустріальній основі та у фермерських господарствах.

2.1.2. Збільшення виробництва молока на індустріальній основі та у фермерських господарствах.

2.1.3. Збільшення виробництва плодів та ягід у господарствах населення із залученням системи кооперації з їх реалізації.

2.1.4. Збільшення виробництва м'яса та м'ясних продуктів на підприємствах м'ясної промисловості.

2.1.5. Збільшення виробництва молока та молочних продуктів на підприємствах молочної промисловості.

2.1.6. Збільшення виробництва плодово-ягідної продукції на підприємствах харчової промисловості.

Операційна ціль 2.2. Підвищення енергозабезпечення та енергозбереження в економіці регіону.

Завданнями, які спрямовані на підвищення енергозабезпечення та енергозбереження в економіці Харківської області, є такі:

2.2.1. Зниження енергоємності ВРП.

2.2.2. Модернізація та реконструкція обладнання паливно-енергетичного комплексу.

2.2.3. Забезпечення проведення широкомасштабних пошуково-розвідувальних робіт та нарощування видобутку вуглеводнів.

Операційна ціль 2.3. Розвиток провідних промислових високотехнологічних інноваційних кластерів у регіоні.

Завданнями, які спрямовані на подальший розвиток промислових високотехнологічних інноваційних кластерів в Харківській області, є такі:

2.3.1. підвищення інноваційної активності підприємств.

2.3.2. Збільшення реалізації інноваційної продукції.

2.3.3. Збільшення експорту продукції високого ступеня переробки.

2.3.4. стимулювання винахідницької активності.

2.3.5. Збільшення чисельності спеціалістів, які виконують науково-технічні роботи.

Операційна ціль 2.4. Розвиток транскордонного українсько-російського співробітництва в рамках єврорегіону «Слобожанщина».

Завданнями, які спрямовані на розвиток транскордонного українсько-російського співробітництва в рамках єврорегіону «слобожанщина», є такі:

2.4.1. Збільшення зовнішньоторговельного обороту з Російською Федерацією.

2.4.2. Збільшення експорту високотехнологічної продукції в Російську Федерацію.

2.4.3. Скорочення розриву в соціально-економічному розвитку та інфраструктурному забезпеченні прикордонних районів Харківської області зі суміжними районами Белгородської області.

Операційна ціль 2.5. Комплексний розвиток інфраструктури регіону та проведення Євро-2012.

Стратегічна ціль 3. Харківська область – регіон сталого екологічного розвитку (природозберігаючої економіки).

Операційна ціль 3.1. Зменшення накопичення відходів за рахунок їх комплексної утилізації та переробки.

Завданням, яке спрямоване на зменшення накопичення відходів у Харківській області, є таке:

3.1.1. Зменшення кількості відходів I – III класів небезпеки в регіоні шляхом їх комплексної утилізації та переробки.

Операційна ціль 3.2. Покращання екологічної ситуації.

Завданням, яке спрямоване на покращання екологічної ситуації в Харківській області, є таке:

3.2.1. Зниження викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря.

3.2.2. Зниження скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти.

Основні складові процесу програмування СРР [Ошибка! Источник ссылки не найден., с. 54-74]

№ п/п	Стратегічна ціль	Операційна ціль	Основні завдання	Заходи	Основні інвестиційні проекти
1	2	3	4	5	6
1.	Харківська область – регіон сталого соціального розвитку (високої якості життя населення)	1.1. Поліпшення демографічної ситуації та покращення стану здоров'я населення.	<p>1.1.1. Зниження захворюваності населення, у першу чергу на хвороби системи кровообігу (серцево-судинні та судинно-мозкові захворювання) та онкологічні.</p> <p>1.1.2. Зниження дитячої смертності, у першу чергу у випадках уродженого пороку серця.</p> <p>1.1.3. Впровадження системи первинної медикосанітарної допомоги на засадах сімейної медицини за рахунок формування єдиного медичного простору на території регіону.</p> <p>1.1.4. Підготовка умов для переходу на страхову модель охорони здоров'я (систему соціального медичного страхування) шляхом забезпечення за рахунок досягнення фінансової стійкості медичних закладів, оптимізації їх мережі, збільшення самостійності керівників медичних закладів, щодо управління фінансовими коштами, підвищення конкуренції у системі охорони здоров'я.</p>	<p>1. Розробити та реалізувати регіональну цільову програму запобігання та лікування серцево-судинних і судинно-мозкових захворювань на період до 2016р.</p> <p>2. Розробити та запропонувати інвестиційні проекти в Загальнодержавну програму боротьби з онкологічними захворюваннями на період до 2016р., з метою їх включення та фінансування з Державного бюджету.</p> <p>3. Розробити та реалізувати регіональну цільову програму боротьби з онкологічними захворюваннями на період до 2016р.</p> <p>4. Розробити та реалізувати регіональну цільову програму розвитку первинної медикосанітарної допомоги на засадах сімейної медицини на період до 2016 р.</p> <p>5. Розробити та реалізувати регіональну цільову програму «Здоров'я регіону» до 2016 р.</p> <p>6. Подальше формування єдиного медичного простору на території регіону.</p>	<p>1. Створення на засадах державно-приватного партнерства центру ранньої діагностики та лікування онкологічних захворювань на базі Державної установи «Інститут медичної радіології ім. С. П. Григор'єва Академії медичних наук України».</p> <p>2. Розширення сфери застосування державно-приватного партнерства для запобігання та лікування серцево-судинних і судинно-мозкових захворювань із залученням Державної установи «Інститут терапії ім. Л. Т. Малої Академії медичних наук» та приватних інвесторів.</p> <p>3. Розвиток первинної медикосанітарної допомоги на засадах сімейної медицини на двох депресивних територіях (м. Ізюм та Ізюмський район, м. Первомайський і Первомайський район) та в одному з районів м. Харкова.</p>

1	2	3	4	5	6
			1.1.5. Профілактика і стимули здорового способу життя, здорових умов навчання і праці.	7. Підвищення якості медичної допомоги дітям і матерям, розвиток обласної перинатальної служби з акцентом на удосконаленні служби психологічної підготовки для майбутніх матерів. 8. Удосконалення системи профілактичних медичних оглядів з метою формування ідеології збереження та зміцнення індивідуального та громадського здоров'я. 9. Організації медичного забезпечення у м. Харкові чемпіонату Європи 2012 р. з футболу.	
1		1.2. Скорочення диференціації доходів населення на основі реформування системи соціального захисту.	1.2.1. Збільшення розміру пенсій відповідно до прожиткового мінімуму. 1.2.2. Збільшення розміру оплати праці відносно прожиткового мінімуму. 1.2.3. Реформування системи соціального захисту населення.	1. Прийняти регіональну програму будівництва та придбання доступного житла на 2010 – 2017 рр. з метою її включення та фінансування з Державного бюджету. 2. Розробити та запропонувати проекти в Державну цільову національну програму «Молодь України» з метою їх включення та фінансування з Державного бюджету. 3. Розробити та реалізувати регіональну програму соціального захисту населення Харківської області на період до 2016 р. 4. Розробити та реалізувати регіональну програму зайнятості населення Харківської області на період до 2016 р.	

1	2	3	4	5	6
		<p>1.3. Поліпшення якості житлово-комунальних послуг і реформування кластера житлово-комунального господарства.</p>	<p>1.3.1. Забезпечення беззбиткового функціонування підприємств ЖКГ. 1.3.2. Технічне переоснащення ЖКГ, скорочення споживання енергетичних та матеріальних ресурсів. 1.3.3. Створення конкурентного середовища на ринку обслуговування житла, котре досягається шляхом організації об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), управляючих компаній та залучення приватних підприємств до обслуговування житла. 1.3.4. Залучення інвестицій та співробітництво зі світовими фінансовими установами та донорськими організаціями.</p>	<p>1. Розробити та запропонувати інвестиційні проекти в «Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009 – 2014 роки» з метою їх включення та фінансування з Державного бюджету. 2. Затвердити та реалізувати регіональну цільову програму реформування та розвитку житлово-комунального господарства Харківської області до 2016р. 3. Затвердити та реалізувати регіональну програму модернізації комунальної теплоенергетики Харківської області до 2016 року. 4. Затвердити та реалізувати регіональну програму реконструкції житлових будинків перших масових серій до 2016 року.</p>	<p>1. Регіональний пілотний проект «Комфортне та енергозберігаюче житло». 2. Реконструкція систем водопостачання в населених пунктах Харківської області з метою покращання водозабезпеченості населення якісною питною водою. 3. Реконструкція технічно зношених водоводів і водогінних систем м. Харкова. 4. Удосконалення системи мулового господарства каналізаційних очисних споруд м. Харкова. Етап 2. Створення комплексу утилізації осаду. 5. Будівництво тепломагістралі № 1 від ТЕЦ-5. 6. Інвестиційні проекти з реконструкції системи теплозабезпечення м. Харкова («Відновлення генеруючого обладнання на ТЕЦ-4»).</p>
Харківська область – регіон сталого економічного розвитку (інноваційної економіки).	2.1. Відновлення кластера з виробництва й переробки сільськогосподарської продукції та випуску продуктів харчування.	2.1.1. Збільшення виробництва м'яса, у першу чергу свинини, на індустріальній основі та у фермерських господарствах. 2.1.2. Збільшення виробництва молока на індустріальній основі та у фермерських господарствах. 2.1.3. Збільшення виробництва плодів та ягід у господарствах населення із залученням системи кооперації з їх реалізації.	2.1.1. Збільшення виробництва м'яса, у першу чергу свинини, на індустріальній основі та у фермерських господарствах. 2.1.2. Збільшення виробництва молока на індустріальній основі та у фермерських господарствах. 2.1.3. Збільшення виробництва плодів та ягід у господарствах населення із залученням системи кооперації з їх реалізації.	1. Розробити та реалізувати регіональну цільову програму зі збільшення виробництва свинини до 2020 р. 2. Розробити та реалізувати регіональну цільову програму зі збільшення виробництва молока до 2020 р. 3. Розробити та реалізувати регіональну цільову програму зі збільшення виробництва плодів та ягід до 2020 р.	1. Національний проект «Село майбутнього» (поселення фермерських господарств) з повним циклом виробництва та переробки продукції тваринництва не менш як у двох районах регіону (Ізюмський та Первомайський). 2. Будівництво сучасних комплексів по виробництву свинини із застосуванням технологій.

1	2	3	4	5	6
			<p>2.1.4. Збільшення виробництва м'яса та м'ясних продуктів на підприємствах м'ясної промисловості.</p> <p>2.1.5. Збільшення виробництва молока та молочних продуктів на підприємствах молочної промисловості.</p> <p>2.1.6. Збільшення виробництва плодово-ягідної продукції на підприємствах харчової промисловості.</p>	<p>4. Розробити та реалізувати регіональну цільову програму з переробки сільськогосподарської продукції, у першу чергу тваринництва, та випуску продуктів харчування до 2020 р.</p> <p>5. Розробити та реалізувати програму розвитку та охорони земельних ресурсів в Харківській області до 2016 р.</p>	<p>3. Реконструкцію свинарських і молочно-товарних ферм у районах із залученням зовнішніх інвесторів або кредитних ресурсів.</p> <p>4. Реконструкцію діючих або призупинених підприємств з переробки тваринницької продукції в районах із залученням зовнішніх інвесторів або кредитних ресурсів.</p>
2.		<p>2.2. Підвищення енергозабезпечення та енергозбереження в економіці регіону.</p>	<p>4.2.1. Зниження енергоємності ВРП.</p> <p>4.2.2. Модернізація та реконструкція обладнання паливно-енергетичного комплексу.</p> <p>4.2.3. Забезпечення проведення широкомасштабних пошуково-розвідувальних робіт та нарощування видобутку вуглеводнів.</p>	<p>1. Ініціювати розробку, затвердження та фінансування Державної програми реконструкції та модернізації теплоелектростанцій і теплоелектроцентралей до 2020 року.</p> <p>2. Ініціювати розробку, затвердження та фінансування Державної програми розвитку паливної галузі до 2020 р.</p> <p>3. Ініціювати розробку, затвердження та фінансування Державної програми оновлення газорозподільних газопроводів до 2020 р.</p> <p>4. Розробити та реалізувати регіональну програму розвитку паливної галузі до 2020 р.</p> <p>5. Розробити та запропонувати інвестиційні проекти в Державну цільову економічну програму енергоефективності на 2010 – 2015 рр. з метою їх включення та фінансування з Державного бюджету.</p>	<p>1. Національний проект «Альтернативне паливо» – створення в регіоні промислового комплексу з виробництва синтетичних рідких палив й інших нафтопродуктів.</p> <p>2. Інвестиційні проекти АК «Харківобленерго».</p> <p>3. Інвестиційні проекти Зміївської ТЕС ВАТ «Центренерго».</p> <p>4. Інвестиційні проекти ПАТ «Харківська ТЕЦ-5».</p> <p>5. Інвестиційні проекти ДК «Укргазвидобування».</p>

1	2	3	4	5	6
2.		2.3. Розвиток провідних промислових високотехнологічних інноваційних кластерів у регіоні.	2.3.1. Підвищення інноваційної активності підприємств. 2.3.2. Збільшення реалізації інноваційної продукції. 2.3.3. Збільшення експорту продукції високого ступеня переробки. 2.3.4. Стимулювання винахідницької активності. 2.3.5. Збільшення чисельності спеціалістів, які виконують науково-технічні роботи.	1. Ініціювати розробку, затвердження та фінансування Державної програми розвитку машинобудування до 2016р. 2. Ініціювати розробку, затвердження та фінансування Державної цільової програми розвитку авіабудування до 2016 р. 3. Ініціювати розробку, затвердження та фінансування Державної цільової програми розвитку енергетичного машинобудування до 2016 р. 4. Ініціювати розробку, затвердження та фінансування Державної цільової програми розвитку фармацевтичної промисловості до 2016 р. 5. Ініціювати розробку, затвердження та фінансування Державної цільової програми розвитку нано- та біотехнологій до 2016 р.	1. Національний проект «Українсько-російський технопарк». 2. Національний проект створення технополісу в м. Харкові.
		2.4. Розвиток транскордонного українсько-російського співробітництва в рамках єврорегіону «Слобожанщина».	2.4.1. Збільшення зовнішньоторговельного обороту з Російською Федерацією. 2.4.2. Збільшення експорту високотехнологічної продукції в Російську Федерацію. 2.4.3. Створення розриву в соціально-економічному розвитку та інфраструктурному забезпеченні прикордонних районів Харківської області зі суміжними районами Белгородської області.	1. Підготувати програму розвитку транскордонного співробітництва Харківської області на 2011 –2016 рр. 2. Забезпечити організаційно-технічну підтримку функціонування виконавчого комітету Ради керівників прикордонних областей Республіки Білорусь, Російської Федерації та України. 3. Підготувати Стратегію сталого розвитку єврорегіону «Слобожанщина», як інтегровану стратегію територіального розвитку 6 прикордонних районів Харківської та 6 районів Белгородської областей.	1. Національний проект «Брама Україна – Росія». 2. Створення митно-логістичного комплексу в рамках Прикордонної інтегрованої російсько-української логістичної системи. 3. Створення на території Харківської області українсько-російського технопарку.

1	2	3	4	5	6
		2.5. Комплексний розвиток інфраструктури регіону та проведення Євро-2012.	2.5.1. Підготувати інфраструктуру для проведення Євро-2012 в м. Харкові згідно з вимогами УЄФА. 2.5.2. Випереджаючий розвиток дорожньої інфраструктури та повітряних перевезень регіону	1. Розробити та запропонувати інвестиційні проекти в «Державну програму розвитку міського електротранспорту на 2007 – 2015 рр.» з метою їх включення та фінансування з Державного бюджету. 2. Розробити та реалізувати регіональну цільову програму розвитку автомобільних доріг у сільській місцевості на період до 2016 р. 3. Продовжувати реалізацію Державної цільової програми підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 р. з футболу. 4. Продовжувати реалізацію обласної цільової Програми підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 р. з футболу. 5. Продовжувати реалізацію обласної програми будівництва та розвитку Харківського метрополітену на 2007 – 2012 рр.	1. Реконструкція та розбудова міжнародного аеропорту м. Харків. 2. Будівництво 5-зіркового готелю в гольф-клубі «Superior Golf Hotel». 3. Будівництво тренувального центру на базі лікувально-оздоровчого центру СТГО «Південна залізниця».
3	Харківська область – регіон сталого екологічного розвитку (природозберігаючої економіки).	3.1. Зменшення накопичення відходів за рахунок їх комплексної утилізації та переробки.	3.1.1. Зменшення кількості відходів I – III класів небезпеки в регіоні шляхом їх комплексної утилізації та переробки.	1. Розробити та запропонувати інвестиційні проекти в Державну програму поводження з твердими побутовими відходами в Україні з метою їх включення та фінансування з Держбюджету. 3. Впроваджувати в містах регіону схеми збору та сортування твердих побутових відходів.	1. Будівництво смітпереробного заводу продуктивністю 150 тис. т. 2. Будівництво підприємства з комплексної переробки твердих побутових відходів продуктивністю 10 тис. т на рік.

1	2	3	4	5	6
		3.2. Покращання екологічної ситуації.	3.2.1. Зниження викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря. 3.2.2. Зниження скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти.	1. Продовжувати реалізацію комплексної програми охорони навколишнього природного середовища Харківської області на 2007 – 2011 рр. та на подальшу перспективу до 2020 р.	
				2. Продовжувати реалізацію обласної програми «Ліси Харківської області на період 2007 – 2015 рр.». 3. Розробити та реалізувати регіональну програму покращення атмосферного повітря Харківської області до 2016 р. 4. Розробити та запропонувати інвестиційні проекти в Загальнодержавну програму «Питна вода» на 2006 – 2020 рр. з метою їх включення та фінансування з Державного бюджету. 5. Продовжити реалізацію програми «Питна вода Харківської області на 2006 – 2020 рр.». 6. Розробити та реалізувати цільову програму збереження малих річок у Харківській області до 2016 р.	

Обговорення СРР

Дата	Назва комісії/ кількість обговорень	Питання, що розглядалося
1	2	3
18 червня 2013 р.	Комісія з питань розвитку місцевого самоврядування, адміністративно-територіального устрою, регламенту, етики та депутатської діяльності/1	Про внесення змін до Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 23 грудня 2010 року № 27- VI.
21 жовтня 2011 р.	Комісія обласної ради з питань соціально-економічного розвитку регіону, інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва/6	Про підсумки проведення засідання щодо реалізації Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року.
16 грудня 2011 р.		Про підсумки проведення засідання щодо реалізації Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року та оптимізації обласних програм (від 24 листопада 2011 року).
19 квітня 2012 р.		Про хід виконання Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 23 грудня 2010 року № 27-VI.
22 квітня 2013 р.		Про інформацію щодо ходу виконання Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 23 грудня 2010 року № 27-VI.
14 червня 2013 р.		Про проект рішення обласної ради „Про внесення змін до Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 23 грудня 2010 року № 27-VI.
23 червня 2014 р.		Про хід виконання Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 23 грудня 2010 року № 27-VI (із змінами).
18 червня 2013 р.	Постійна комісія з питань бюджету/1	Про проект рішення обласної ради "Про внесення змін до Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 23 грудня 2010 року № 27-VI".
13 червня 2013 р.	Комісія з питань паливно-енергетичного комплексу, житлово-комунального господарства, промисловості, будівництва, транспорту, шляхів та зв'язку/1	На виконання заходів Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року постійна комісія спільно з Департаментом містобудування та архітектури Харківської обласної державної адміністрації розробляє та готує до затвердження на XXVI сесії обласної ради Обласну комплексну Програму забезпечення молоді житлом на період до 2020 року.

1	2	3
10 червня 2013 р.	Комісія з питань спільної власності територіальних громад області	Про внесення змін до Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 23 грудня 2010 року № 27- VI.
14 червня 2013 р.	Постійна комісія з питань аграрної політики, земельних відносин та природокористування/1	Про внесення змін до Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 23 грудня 2010 року № 27- VI.
12 червня 2013 р.	Комісія з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства та соціального захисту населення	Про внесення змін до Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 23 грудня 2010 року № 27-V.
11 червня 2013 р.	Комісія з питань науки, освіти, культури, історичної спадщини, духовності та національних меншин	Про проект рішення обласної ради „Про внесення змін до Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 23 грудня 2010 року № 27-VI”.
10 червня 2013 р.	Комісія з питань молодіжної політики, спорту та туризму	Про внесення змін до Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 23 грудня 2010 року № 27-VI.
23 грудня 2010 р.	Облрада	З метою забезпечення сталого економічного розвитку Харківської області та визначення пріоритетних напрямів, відповідно до статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (280/97-ВР) та статті 4 Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» (1602-14) обласна рада 23 грудня 2010 року В И Р І Ш И Л А Затвердити Стратегію сталого розвитку Харківської області до 2020 року (додається).
20 червня 2013 р.		На підставі статті 43 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” обласна рада 20 червня 2013 року В И Р І Ш И Л А Внести до Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 23 грудня 2010 року № 27-VI (далі - Стратегія) ряд змін.